Инв. 8
Гос. книжная палата УзССР

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 161 (18.638). • Жума, 1983 йил 15 июль • Баҳоси 3 тийин.

ҒЎЗА ПАРВАРИШИГА — ЮКСАК СУРЪАТ ВА СИФАТ!

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг Содиқ Йўлдошев бошлиқ бригадаси аъзолари ҳар гектаридан 50 центнердан пахта етиштириш учун курашмоқдалар. Ғўзалар қалб қўри билан парвариш қилиняпти. Шу кунгача бригадада экин тўрт марта ишловдан чиқарилди, икки марта қондириб суғорилди. Ғўза парваришида илғор механизатор Анвар Шарипов пешқадамлик қиляпти. У ўз агрегатини юксак унумларда ишлатиб, кунига 8—10 гектар майдондаги ғўзага сифатли ишлов беришга эришмоқда. СУРАТЛАРДА: пешқадам механизатор А. Шарипов ва ғўзага ишлов бериш.

В. Молгачев фотолари.

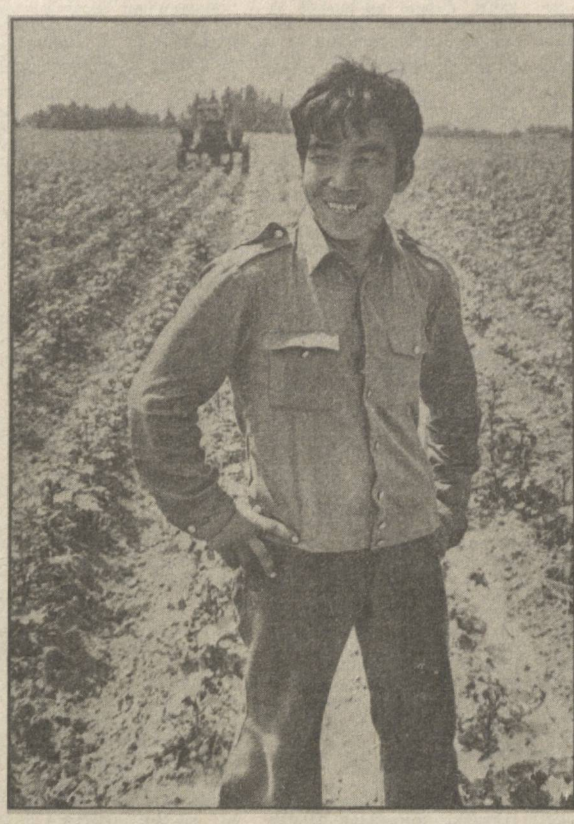

СССР Министрлар Советида

13 июль куни СССР Министрлар Советининг мажлиси бўлиб ўтди.

СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленумининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андроповнинг шу Пленумда сўзлаган нутқидаги программавий қоида ва хулосаларни тўла-тўкис маъқуллади, уларни оғишмай ижро этиш учун қўлланма деб қабул қилди.

Шу мажлисда 1983 йилнинг биринчи ярмида СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани ҳамда СССР Давлат бюджетининг бажарилиш якунлари кўриб чиқилди. СССР Госплани раисининг биринчи ўринбосари Л. А. Воронин ва СССР молия министри В. Ф. Гарбузов шу масалалар юзасидан доклад қилдилар.

План ва бюджет бажарилиши якунларини муҳокама этишда СССР министрлари, Давлат комитетларининг раислари, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг Раислари, СССР ҳукуматининг бошқа аъзолари қатнашдилар.

Иш услубини такомиллаштириш, қабул қилинадиган қарорларнинг ижроси устидан назоратни кучайтириш, давлат, план ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ҳамда корхоналар ва ташкилотларнинг ишида тартиб ўрнатиш юзасидан КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми ишлаб чиққан амалий тадбирларнинг рўёбга чиқарилиши натижасида халқ хўжалиги асосий тармоқлари бўйича планнинг бажарилиши, мамлакат экономикасини ривожлантириш суръатларининг ошиши ва халқ фаровонлигининг янада ўсиши таъминланди.

Саноат маҳсулотини реализация қилиш юзасидан биринчи ярим йиллик план 102 процент бажарилди, саноат ишлаб чиқаришининг ўсиши ўтган йилнинг шу даврига нисбатан йиллик пландаги 3,2 процент ўрнига 4,1 процентни ташкил қилди. Саноатда меҳнат унумдорлиги 3,3 процент ошди.

Саноат маҳсулотининг кўпгина энг муҳим турларини ишлаб чиқариш плани ошириб бажарилди. Планга мувофиқ 1983 йилнинг биринчи ярмида 500 хилдан кўп янги машина, асбоб-ускуна, прибор ва материаллар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди ҳамда ишлаб чиқарила бошланди, 114 янги технологик жараён жорий этилди.

Қишлоқ хўжалигида кўкламги дала ишлари уюшқоқлик билан ўтказилди, экинлар парвариш қилинмоқда ва ем-хашак тайёрланмоқда. Мамлакатнинг кўпгина районларида ҳосил ўриб-йиғиб олинмоқда. Чорва мол кўпайди, унинг маҳсулдорлиги ортди. 1982 йилнинг шу даврига нисбатан чорва мол ва парранда харид қилиш 8 процент, сут харид қилиш 13 процент, тухум харид қилиш 4 процент кўпайди.

Давлат капитал маблағлари ҳисобидан шу йилнинг биринчи ярмида 1982 йилнинг шу даврига нисбатан 9 процент кўп асосий фондлар ишга туширилди.

Темир йўл транспортининг иши бирмунча яхшиланди. 1983 йилнинг январь-июнида юк ташиш плани 101,3 процент қилиб адо этилди, пландан ташқари 23,7 миллион тонна юк ташилди.

Халқ фаровонлигини янада юксалтириш программаси изчиллик билан амалга оширилмоқда. 1983 йилнинг биринчи ярмида ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 2,2 процент ошди. Давлат маблағлари ҳисобига жами саҳни 28,4 миллион квадрат метр уй-жой қурилди. Кўпгина янги мактаблар, касалхоналар, мактабгача болалар муассасалари, бошқа маданий-маиший объектлар фойдаланишга топширилди.

1983 йилнинг биринчи ярмида СССРнинг Давлат бюджети даромадлар бўйича 102,7 процент адо этилди.

Шу билан бирга СССР Министрлар Советининг мажлисида камчиликлар ҳам қайд этиб ўтилди. Бир қанча министрликлар, аввало, СССР Химия саноати министрлиги, Ўрмон, целлюлоза-қоғоз ва ёғочсозлик саноати министрлиги, СССР Енгил саноат министрлиги, Энергетика машинасозлиги министрлиги, Оғир ва транспорт машинасозлиги министрлиги баъзи бир муҳим маҳсулот турлари — синтетик смола ва пластмасса, каустик сода, ёғоч-тахта, пойабзал ва трикотаж буюмлар, турбина ва бошқа хил маҳсулотлар ишлаб чиқариш планлари бажарилишини таъминлай олмадилар.

СССРнинг айрим министрликлари, идоралари ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари ёқилғи, иссиқлик энергияси ва электр энергиясини тежаш топшириқларининг бажарилишини таъминлай олмадилар.

Қурилиш министрликлари ишлаб чиқариш қувватлари ва асосий фондларни белгиланган муддатларда ишга тушириш топшириқларини қониқарли бажармаяптилар, ресурсларнинг кўп объектларга сочиб юборилишига йўл қўймоқдалар.

СССР Министрлар Совети СССР министрлари, идораларининг раҳбарлари ҳамда иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари зиммасига 1983 йилнинг биринчи ярми учун белгиланган план топшириқларини ўзларига қарашли корхоналар ва ташкилотлар қандай бажарганлиги якунларини синчиклаб таҳлил қилиш ва планлаштириш ва экономикани бошқаришни яхшилаш масалалари юзасидан партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларига ҳамда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг кўрсатмаларига амал қилиб, 1983 йилги планлар ва меҳнат коллективлари қабул қилган социалистик мажбуриятлар тўла ва ошириб бажарилишини таъминлаш борасидаги тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, халқ хўжалиги тармоқларини ривожлантиришда ҳисобот даврида эришилган ижобий тенденцияларни мустаҳкамлаш вазифасини юклади. Ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини, унинг интенсивлигини ошириш таъминлансин, бунда экономика соҳасидаги асосий вазифа сифатида меҳнат унумдорлигини тубдан юксалтириш, моддий ва молиявий ресурслардан оқилона ва самарали фойдаланиш, тежамкорлик режимини кучайтириш, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, шунингдек халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни анча ошириш, уларнинг сифатини яхшилаш ва хилини кўпайтириш зарурлигига алоҳида эътибор берилсин.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари ҳамда СССРнинг тегишли министрликлари ва идораларига ҳосил ўрим-йиғимини ва ем-хашак тайёрлашни уюшқоқлик билан ўтказиш, чорвачилик маҳсулдорлигини ошириш, дон, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид этиш юзасидан шу йилги давлат планларини сўзсиз тўла ва ошириб бажариш, бу маҳсулотларни тўла сақлаш ва ўз вақтида қайта ишлаш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш ва СССРнинг Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга оширишга пухта замин яратиш учун барча зарур чораларни кўриш таклиф этилди.

Қурилиш министрликлари ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари ишлаб чиқариш қувватларини, шунингдек уй-жойлар ва маданий-маиший объектларни ишга тушириш юзасидан белгиланган топшириқлар бажарилишини таъминлаш учун куч ва маблағни имкони борича марказлаштиришлари керак.

СССР Министрлар Советининг мажлисида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Г. А. Алиев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат В. И. Воротников, КПСС Марказий Комитети секретари Н. И. Рижков қатнашдилар.

Мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов нутқ сўзлади.

(ТАСС).

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорлари — ҳаётга!

ИДЕОЛОГИЯ ИШЛАРИНИНГ САВИЯСИНИ ОШИРАЙЛИК

САМАРҚАНД

КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми қарорлари ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Пленумдаги нутқида баён этилган қоидалар ва хулосалар асосида идеология, оммавий-сиёсий ишларни янада яхшилаш масалалари 14 июль куни бўлиб ўтган Самарқанд область партия комитети пленумида муҳокама қилинди. Область партия комитетининг биринчи секретари Р. С. Ашуралиев доклад қилди.

Пленумда меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашни ҳамма чоралар билан такомиллаштириш ҳар бир партия ташкилотининг энг муҳим иши эканлиги, экономика ва маданиятни ривожлантириш соҳасидаги ҳамма ишларда муваффақиятларнинг гарови эканлиги уқтириб ўтилди.

Область партия ташкилотлари кейинги вақтларда пропаганда ва агитацияга, идеология кадрларини танлаш ва жой-жойига қўйишга катта эътибор бера бошладилар. Коллективларда пропаганда ишларини олиб бораётган кишилар орасида КПСС XXVI съезди делегатлари — «Хотин-қизлар меҳнати» бадиий-гилам тўқиш фабрикаси каштачиси С. Луқмонова, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, АН-2 самолёти экипажи командири Г. Цховребов ва шулар сингари обрўли кишилар бор. Оммавий-сиёсий ишларни яхшилаш, меҳнатда новаторлар усулини кенг ёйиш, интизомни мустаҳкамлаш соҳасида кўрилган тадбирлар ишлаб чиқариш илғорларидан 11 мингдан ортиқ кишининг, саноатда ва қурилишда 120 бригада, цех, ферма, участкаларнинг беш йилликнинг уч йили планини барвақт бажаришига ёрдам берди.

Шу билан бирга пленум иштирокчилари бир қанча меҳнат коллективларида ҳар бир меҳнаткашни юксак онглилик, топширилган иш учун жавобгарлик руҳида тарбиялаш учун мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланилмаётганини кўрсатиб ўтдилар. Партия комитетлари баъзан мавжуд камчиликларга муросасозлик қилиб, уларни бартараф қилиш учун таъсирчан чоралар кўрмаяптилар.

Шу муносабат билан фақат партия активлари идеология ишлари билан яқиндан шуғулланибгина қолмасликлари кераклиги таъкидлаб ўтилди. Коллективда соғлом маънавий муҳитни вужудга келтириш, ҳамманинг астойдил меҳнат қилишига эришиш тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилиш корхоналар, колхозлар, совхозлар, муассасалар, ўқув юртлари ва ташкилотлар раҳбарларининг бевосита бурчидир. Касаба союзлари, комсомол бу борада кўп иш қилмоғи зарур.

Нотиқлар партия ва комсомол ўқувини, кадрларга иқтисодий таълим беришни янада яхшилаш тўғрисида амалий таклифлар киритдилар. Сиёсий мактабларда, семинарлар ва тўгаракларда машғулотлар ишлаб чиқариш ва социал вазифаларни ҳал этиш билан чамбарчас боғлаб олиб борилиши кераклиги таъкидланди.

Пленум иштирокчилари партия комитетларининг эътиборини капитал қурилиш ва уй-жой қурилишидаги мавжуд камчиликларни дарҳол тугатиш зарурлигига жалб этдилар.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленуми талаблари асосида чорвачиликни янада ривожлантириш тадбирлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги ахборот тингланди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. А. Хўжаев нутқ сўзлади.

ҚҚАССР

Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон область комитетининг 14 июль куни Нукусда бўлиб ўтган пленумида КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг шу Пленумда сўзлаган нутқидаги қоидалар ва хулосалар асосида область партия ташкилотининг вазифалари муҳокама этилди. Область партия комитетининг биринчи секретари Қ. К. Камолов доклад қилди.

Пленум иштирокчилари КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленумининг материаллари коммунистларга, барча меҳнаткашларга шу кун талабларини, экономика ва маданиятни янада ривожлантириш истиқболларини аниқ ва равшан тушунтириб берганлигини таъкидладилар.

Автоном республика партия ташкилотлари идеология иши соҳасида муайян тажриба орттирди. Шунга қарамай, кўпгина меҳнат коллективларида бу иш КПСС XXVI съезди, июнь Пленуми белгилаб берган даражага ҳали тўла мос эмас. Пропаганда ва агитация ишларидаги расмиятчилик ва шаблонга сусткашлик билан барҳам берилмоқда. Бу ишлар коммунистик қурилиш практикаси билан ҳамиша ҳам маҳкам боғлаб олиб борилаётгани йўқ.

Ҳар бир кишида ҳамманинг бахт-саодати йўлида виждонан меҳнат қилиш эҳтиёжини, юксак онглилик ва интизомни тарбиялаш — муҳим мақсаддир. Автоном республика шаҳарлари ва қишлоқларидаги меҳнаткашларнинг кўпчилиги зўр ғайрат билан, виждонан меҳнат қилмоқда. Уларнинг куч-ғайрати туфайли саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш йил сайин кўпайиб бормоқда. Деҳқончиликни комплекс механизациялаш ва кенг мелиорациялаш негизида пахта ва шоли каби қимматли қишлоқ хўжалик экинларини етиштириш кўпайиб бормоқда, чорвачиликнинг ем-хашак базаси мустаҳкамланмоқда. Бироқ прогул, ишга кеч қолиш ва хўжасизлик сабабли иш вақтининг зое кетиши экономиканинг барча тармоқларида резервлардан тўла фойдаланишга ҳалақит бермоқда.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми ўртага қўйган барча вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун, дейишди нотиқлар, партия ва комсомол ўқуви ҳамда кадрларнинг иқтисодий таълими сифатини ошириш, совет халқлари қардошлик интернационал дўстлиги анъаналарини янада ривожлантириш ва бойитиш зарур.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Қорақалпоғистон филиалининг ходимлари беш йиллик топшириқларини муваффақиятли ҳал этиш ишига сезиларли ҳисса қўшаётганликлари пленумда уқтириб ўтилди. Шу билан бирга сўзга чиққан нотиқлар илмий ташкилотлар раҳбарларининг диққат-эътиборини ишдаги айрим камчиликларга қаратдилар.

Пленум иштирокчилари КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленумининг қарорлари асосида автоном республикада чорвачиликни ривожлантириш юзасидан белгиланган тадбирлар қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масалани кўриб чиқдилар.

Пленумда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Г. М. Орлов нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

БРИГАДА ПУДРАТИГА КЕНГ ЙЎЛ

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлиги системасида ҳайдовчиларнинг 568 бригадаси коллектив пудрати методи асосида меҳнат қилмоқда. Улар юкларнинг қарийб 3,1 қисмини ва пассажирларнинг деярли 25 процентини ташимоқдалар. Мазкур коллективларда меҳнат унумдорлиги ҳали ҳам эскичасига меҳнат қилаётган бригадаларга нисбатан ўртача ҳисобда 20—25 процент, айрим бригадаларда эса бир ярим — икки баравар юқори бўлмоқда. Бригада пудратининг кенг жорий этилиши — автомобилда юк ташиш самарадорлигини оширишнинг муҳим резервидир.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлиги пудратчи бригадаларнинг бошлиқлари ва ишлаб чиқариш илғорларининг 14 июль куни Тошкентда бўлиб ўтган слётида шулар ҳақида гапирилди. Слёт қатнашчилари КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленуми қарорлари асосида бригада пудрати ролини кучайтириш вазифаларини муҳокама қилдилар. Слёт қатнашчилари ўз тажрибаларини баҳам кўриб, меҳнатни ташкил этишнинг ана шу илғор формасини янада такомиллаштириш, уни кенг ёйиш йўлларини белгиладилар.

(ЎзТАГ).

КАСАБА СОЮЗЛАРНИНГ МУҲИМ ВАЗИФАЛАРИ

Совет касаба союзлари, мамлакатнинг барча меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленуми қарорларини якдиллик билан маъқулламоқдалар ва қизғин қўллаб-қувватламоқдалар, уларни жанговар иш программаси сифатида қабул қилмоқдалар. ВЦСПСнинг 13 июль куни Москвада бўлиб ўтган пленуми қатнашчилари шу ҳақда гапирдилар.

Касаба союзларнинг КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларидан ва ўртоқ Ю. В. Андропов Пленумда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалари муҳокама қилинди.

ВЦСПС раиси С. А. Шалаев докладида, нутқларда айтиб ўтилдики, касаба союзлар хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги катта имкониятлардан тўлароқ фойдаланишлари керак. КПСС Марказий Комитетининг «Оғир машинасозлик ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг иши тўғрисида»ги қарорида бу нарса алоҳида таъкидлаб ўтилган.

Пленум «Меҳнат коллективлари ва уларнинг корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришдаги ролини ошириш тўғрисида» СССР Қонуни қабул қилиниши муносабати билан касаба союз ташкилотларининг вазифаларини ҳам муҳокама қилди.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитетининг секретари М. В. Зимянин, КПСС Марказий Комитети Ташкилий-партиявий ишлар бўлими мудирининг ўринбосари Е. З. Разумов қатнашдилар. (ТАСС).

ЮБИЛЕЙГА ТАЙЁРГАРЛИК

14 июль куни Тошкентда Муҳаммад ибн Мусо Хоразмий (Ал-Хоразмий)нинг 1200 йиллик юбилейига тайёргарлик кўрувчи ва уни ўтказувчи республика ташкилот комитетининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

1983 йилнинг сентябрида атоқли олим юбилейини ўтказишга тайёргарлик кўриш тадбирларини республиканинг министрликлари ва идоралари, Хоразм область ва Тошкент шаҳар ташкилотлари қандай бажараётганликлари тўғрисидаги масалалар кўриб чиқилди.

(ЎзТАГ).

Машкура ҚОДИРОВА:

ТЕЖАЛГАН СЕКУНДЛАР ВА ЙИЛЛАР

Машкура Қодирова икки шахсий беш йилликни Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигигача бажариш тўғрисида мажбурият қабул қилганида Тошкентдаги «Малика» трикотаж бирлашмасида бу нарса кўп кишиларга нореал бўлиб кўринган эди. Энди эса тўқимачилар Машкўрани янги меҳнат ғалабаси — беш йиллик бошидан буён етти йиллик топшириқни бажарганлиги билан табриклаб, унинг иш суръатлари юксак маррани эгаллаш имконини беради, деб ишонч билан айтмоқдалар.

Қодирова эришаётган муваффақиятнинг сири нимада? Бир қарашда ҳамма нарса оддий бўлиб кўринади: у нормадаги иккита тўқиш машинаси ўрнига бешта машинага хизмат қилиб, смена давомида 150 килограммгача (норма — 60 килограмм) газлама ишлаб чиқаради. Бунинг боиси шуки, у юксак профессионал маҳоратга эга бўлиб, меҳнатни моҳирлик билан ташкил этади. М. Қодирова смена иши бошланишидан ўн беш минут аввал цехга келишга одатланиб қолган. У барвақт келиб машиналарни текшириб чиқади, керак бўлиб қолса — мастер ёрдамида носозликларни бартараф этади. Бу эса смена давомида агрегатлар яхши ишлаб, ип узилишининг кам бўлишини таъминлайди. Бу — арзимас иш бўлса-да, узилган ҳар бир ипни улаш учун ўрта ҳисобда тўққиз секунд вақт кетади — бу вақт мобайнида машина қарийб олтмиш грамм газлама тўқиб чиқаради. Машкура секундларга алоҳида эътибор беради. Шу боисдан Машкуранинг игна плиткаларини белгиланганидан икки баравар тезроқ алмаштиришни, узилган ипларни жадал улашни, бошқа операцияларни бажаришни ўрганиб олганлиги бежиз эмас. Буларнинг ҳаммаси қўшимча ускуналарга хизмат қилиш имконини берувчи вақтни тежайди.

Машкура ўн йил давомида шогирдликдан донгдор мастергача бўлган йўлни босиб ўтди. Энди у тўпланган тажрибасини ёш ишчи хотин-қизлар билан баҳам кўриб, уларга ўз кўникмаларини ўргатмоқда. «Малика» бирлашмасининг ўнлаб тўқувчилари ундан ўрнак олиб, кўп станокда ишлашга ўтди. Бу эса бутун бирлашмага ярим йиллик программани муваффақиятли бажарибгина қолмай, шу билан бирга пландан ташқари бир неча юз минг сўмлик мол ишлаб чиқариш имконини берди.

Тошкент.

(ЎзТАГ).

Ем-хашак тайёрлашнинг аҳамиятига тушунилмагач...

МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК ОҚИБАТИ

Республикамиз чорвадорлари энг масъулиятли даврга кирдилар. Илғор областлар, районлар, колхозлар ва совхозларнинг фидокор чорвадорлари ғанимат фурсатлардан оқилона фойдаланиб камида 1,5—2 йиллик планга тенг ем-хашак тайёрлаш учун курашмоқдалар. Ўтган кунга қадар республикамиз бўйича йиллик планнинг 60 процентига тенг дағал хашак жамғарилди.

Қашқадарё областининг меҳнаткашлари дағал хашак тайёрлашда ибратли ишлар қилмоқдалар. Хўжаликлар учун белгиланган графикларнинг бажарилиши мунтазам назорат қилиб борилмоқда. Ютуқлар мустаҳкамланиб, камчиликларнинг такрорланишига йўл қўйилмаётир. Хашак ўрим-йиғимида меҳнат унумдорлигини кўтаришга алоҳида эътибор берилмоқда. Натижа қувончли бўляпти. Область бўйича йиллик планнинг деярли 90 процентига тенг озуқа жамғарилди. Бу рақам **Самарқанд** областида 73 процентни, **Андижон** ва **Тошкент** областларида 67 процентдан ни ташкил этди.

Бу областларда ҳам суръатни кескин кўтариш, план ва мажбуриятларни эртароқ бажариш керак. Чунки, табиат инъоми бўлган табиий ўтлар қуриб, қовжираб қоляпти, тўйимлилик хусусиятини йўқотяпти. Бундай ҳолга асло йўл қўйиб бўлмайди.

Шуни алоҳида таъкидлаш кераки республикамиз бўйича ўтган кунга қадар 4 миллион 388 минг тонна дағал хашак жамғарилди.

Афсуски, ҳамма жойда ҳам дағал хашак тайёрлаш, уни қишлов жойларига пешма-пеш ташиб олиш кўнгилдагидай ташкил этилмаётир. Барча имкониятлар бўла туриб **Навоий** областида эндигина йиллик планнинг 27 процентига тенг озуқа тайёрланди, холос. Ғанимат фурсат ўтиб боряпти. **Бухоро, Сирдарё, Хоразм** областлари, **Қорақалпоғистон автоном республикасида** дағал хашак тайёрлашда ўзибўларчиликка йўл қўйиляпти. Бу областлар ва автоном республикада йиллик планларнинг эндигина 27-37 процент бажарилишини қандай баҳолаш керак?

Хўш, бу областларнинг унумдор яйловлари, суғориладиган ва лалмикор ерларида табиий ўтлар камми? Беда ҳосилдорлиги кутилганча бўлмадими? Техника воситалари етишмаяптими? Мутлақо ундай эмас. Табиий ўтларнинг ҳозирги ҳолати камида бир ярим-икки йиллик планга тенг озуқа жамғариш мумкинлигидан далолат бераётир. Бедадан айниқса юқори ҳосил етиштирилмоқда. Ўрим-йиғим техникаси етарли. Ҳамма гап шундаки, айрим партия, совет ташкилотлари, агросаноат бирлашмаларининг раҳбарлари ем-хашак тайёрлашнинг аҳамиятига тўла тушуниб етмаётирлар. Ўримга ишчи кучлари, техника воситалари ялписига сафарбар этилмаган. Кўпчилик жойларда ўрим техникасининг бекор туриб қолиш ҳоллари учрамоқда. Графикларнинг бажарилиши мунтазам назорат қилиб борилмаётир. Бeғамлик, бепарволик ҳолларига йўл қўйиляпти. Хўжаликлар раҳбарларига нисбатан талабчанлик кучайтирилмаётир.

Ем-хашак тайёрлаш — муҳим иш. Вақтида отини қамчилаган чорвадорлар ютади, кечикканлар ютқизади. Қиш фаслига кирилганда «аттанг» деб қолмаслик, давлат омборига кўз тутиб ўтирмаслик учун шу кунларда ғайрат қилиш керак. Ҳар бир колхоз, совхоз, район ва областда ем-хашак тайёрлаш юзасидан белгиланган планлар ва социалистик мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш — шарафли бурч! Бу борада ҳеч кимга имтиёз берилмайди. Аксинча, ҳаммадан қаттиқ масъулият талаб этилади.

Ҳамма жойда ем-хашак тайёрлашни бутун чоралар билан кучайтирайлик, шу мақсад учун қўшимча ишчи кучлари, техника воситалари ажратиб, унумдорликни янада юқори кўтарайлик!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ИЮНЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ ҲАЁТГА!

ЛЕКТОРНИНГ ҚАЛБ СЎЗИ

КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган июнь Пленуми, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XI пленуми идеология кадрлари олдига катта вазифалар қўйди. Бу вазифаларнинг энг асосийси янги кишини тарбиялаш юзасидан олиб борилаётган ишларимизнинг моҳиятини коммунистлар ва партиясизлар онгига аниқ ва равшан сингдиришдир. Июнь Пленумида коммунистлар, партия ишига дахлдор бўлган барча ташкилотлар олдига идеологик, тарбиявий, пропаганда ишини янада янги босқичга кўтариш вазифаси қўйилди. Бу вазифаларни бажариш учун бизда тарбиянинг кўпдан-кўп воситалари мавжуд бўлиб, оммага идеологик таъсир кўрсатишнинг муайян системаси ташкил топган. Бу ишларни тегишли министрликлар ва идоралар, жамоат ташкилотлари, уларнинг жойлардаги бўлинмалари олиб борадилар. Шу системанинг муҳим бўғинларидан бири «Билим» жамиятидир. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон «Билим» жамияти ўз сафларида 150 мингдан кўп аъзога эга бўлиб, улар 7500 бошланғич ташкилотга бирлашгандирлар.

Жамият правлениеси лекторларни оператив ва актуал ахборотлар билан таъминлашнинг таъсирчан чораларини кўрмоқда. Лекторларга ёрдам текстлари, халқаро аҳвол бўйича обзорлар, тингловчиларнинг саволларига жавоблар мунтазам равишда нашр қилинмоқда. Лекторлар мактабларда, семинарларда, илмий-назарий ва амалий конференцияларда партия, совет раҳбар ходимлари мамлакат ва республикамиз ҳаёти, ички ва ташқи сиёсати масалалари бўйича қизиқарли лекциялар ўқимоқдалар.

Шуни ҳам айтиш керакки, тингловчиларга янги ахборот бериш ишнинг бир томони, холос. Ўқилаётган лекциялар тингловчиларга коммунистик қурилиш назарияси ва практикаси масалаларидан сабоқ бериши билан бирга, меҳнаткашларнинг куч-ғайратини галдаги вазифаларни муваффақиятли бажаришга сафарбар этмоғи ҳам лозим. Олинган билимлар шахсий эътиқодга айланиши, актив шахсни шакллантиришга ёрдам бериши, омманинг меҳнат ва социал-сиёсий активлигини ошириши айниқса, муҳимдир. Бу эса ўқиладиган лекциялар сифатини муттасил ошириб бориш, пропаганданинг форма ва методларини такомиллаштиришни тақозо этади.

«Билим» жамияти системасида халқ университетлари меҳнаткашлар коллективларида катта ғоявий ва сиёсий-тарбиявий иш олиб бормоқдалар. Бу билим масканларида қарийб 300 минг киши ўқимоқда. Ижтимоий-сиёсий йўналишдаги халқ университетлари тобора кўпаймоқда. Бу янги университетлар давр талаби; меҳнаткашлар манфаатлари ва эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда ташкил этилмоқда. Халқ университетлари машғулотларини йўлга қўйиш системаси, ўқитиш программаси такомиллаштирилмоқда.

Лекин шуни ҳам айтиш керакки, баъзи халқ университетларида ижтимоий-сиёсий билимлар пропагандасининг савияси лозим даражада эмас, машғулотлар кўпинча паст савияда олиб борилмоқда, социал ва иқтисодий ҳаётда юз бераётган ҳодисалар чуқур таҳлил қилинмаётир. Бу камчиликларни бартараф этиш, халқ университетларининг ишини янада яхшилаш, шубҳасиз, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш вазифасини муваффақиятли ҳал қилишга ёрдам беради.

КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XX съезди қарорларини, партиямизнинг идеологик масалаларга оид қарорларини бажара бориб, республика «Билим» жамияти ташкилотлари ўз фаолиятларини янада конкретлаштириб, такомиллаштириб бормоқдалар, қўйилаётган вазифаларни ташкилий, методик ва молиявий-хўжалик жиҳатдан белгилаб олмоқдалар.

Республика «Билим» жамияти правлениеси ҳозирги вақтда лекторларнинг куч-ғайратини КПССнинг программ мақсадларини, коммунистик қурилиш вазифаларини амалга оширишга қаратмоқда. Бунда тингловчилар аудиториясини ҳисобга олган ҳолда лекция пропагандаси ҳажмини, унинг тематик йўналиши, актуаллиги ва самарадорлигини мақсадга мувофиқ планлаштиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Бу ишда аудиторияларни паспортлаштириш, лекция пропагандасининг системали формаларига ўтиш, ҳар бир конкрет шахснинг қалбига йўл топа билиш лозим.

Бизнинг фикримизча, идеологик министрликлар, идоралар, жамият ташкилотларининг янги кишини тарбиялашдан иборат мураккаб вазифаларни ҳал қилишдаги куч-ғайратини координациялаш ҳамда лекция пропагандасининг ягона планларини тузиш, моддий-техника, молия базасининг реал эҳтиёжларини аниқ белгилаб олиш, тегишли профилдаги лекторлар, тингловчилар сонини бир вақтнинг ўзида лекция пропагандасига жалб этиш имконини берган бўлур эди. Бундай ҳол лекцияларни ташкил этиш ва ўқишнинг таркиб топган практикаси форма ва методларини такомиллаштиришни, маълум даражада ташкилий-методик қайта қуриш ишларини ўтказишни тақозо этади. Лектор кадрлар тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, илмий-методик кенгашлар ва сессияларнинг структураси ва йўналишини такомиллаштириш, лекция пропагандаси жамоатчилик ташкилотчилари институтини ривожлантириш, база ёки намунавий ташкилотлар тузиш, устозлик ҳаракатини авж олдириш ҳамда лекторларга доимий илмий ва методик ёрдам кўрсатиш ҳам етилган долзарб масалалардир.

КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қарорлари талабига жавоб бериб, республика «Билим» жамияти ташкилотлари ижтимоий фикрни, тингловчилар турли категорияларининг талаб ва эҳтиёжларини ўрганиш ишларини авж олдиришга киришдилар. Шу мақсадда коллективларда ўқиладиган лекциялар, суҳбатларда тингловчилар томонидан берилаётган саволларни йиғиш, умумлаштириш ва таҳлил қилиш системасини практикага активлик билан жорий этиш, лекция пропагандасининг самарадорлигини аниқлаш юзасидан социологик тадқиқотлар ўтказишни актив практика қилмоқ лозим.

Бизнинг фикримизча, лекцияларни нашр этиш ишларини кенг йўлга қўйиш, бевосита меҳнат коллективларида давра суҳбати чоғидаги савол-жавоблар, консультациялар йўли билан тингловчилар томонидан бериладиган саволларга илмий асосланган жавоблар тайёрлаш етилган проблемаларни, идеологик, сиёсий ва иқтисодий ривожланиш масалаларини муваффақиятли ҳал қилишга яқиндан ёрдам берган бўлур эди.

КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленумида партия Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов бундай деб таъкидлади: **«Келажак учун равшан, пухта йўл-йўриқларни белгилашгина эмас, миллион-миллион коммунистлар ва партиясизлар бўлғуси ишга актив киришиши учун шу йўл-йўриқларни уларнинг онгига етказиш ҳам муҳимдир. Бундай қилиш идеология фронти жангчиларининг айни бош вазифаларидан биридир».**

Бу кўрсатмани амалга ошира бориб, республика «Билим» жамияти мазкур Пленум материалларини кенг пропаганда қилишга киришди. Шу кунларда эса лекторларга малакали консультациялар берилмоқда. Жамият аъзоларининг қарийб ҳаммаси меҳнат коллективларига ва аҳоли яшайдиган жойларга лекциялар ўқишга юборилди.

Эндиликда «Билим» жамиятининг куч-ғайратини лекция пропагандасини олиб борувчи етакчи идеологик ташкилотлар фаолияти билан координациялаш тадбирлари кўрилмоқда. Бу ўринда биз Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, унинг институтлари, кўпгина министрликлар ҳамда идоралардан катта ва конкрет ёрдам олмоқдамиз. Меҳнаткашларга ва ёшларга лекциялар ўқишда Узсовпроф, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округининг сиёсий бошқармаси ва бошқа жамоат ташкилотлари, ижодий союзлар билан бирга фаол иш олиб бормоқдамиз.

Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти лекция фаолиятини янада такомиллаштириш вазифасини ҳал қилар экан, илмий-методик советлар ва секцияларнинг ўқилаётган лекция пропагандасининг мазмуни ва сифатини яхшилашдаги ролини янада оширишга катта аҳамият бермоқда.

Биз лекция пропагандасининг савиясига алоҳида эътибор беряпмиз. Чунки аҳолининг маълумот даражаси, янгиликлардан хабардорлиги, маданияти, талаблари муттасил ошиб бормоқда. Бинобарин, ҳаётнинг ўзи лекция ишининг сифати ва самарадорлигини мунтазам равишда ошириб бориб, унинг форма ва методларини такомиллаштиришни тақозо этмоқда. Энг муҳими, пропагандани республика, область, район меҳнат коллективи олдида турган конкрет вазифалар билан боғлиқ равишда, сўз билан ишнинг бирлиги руҳида олиб боришдадир.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XI пленуми қарорларини амалга ошира бориб, Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти ўқилаётган лекциялар сифатини яхшилаш борасида ўз ишларини қайта қурди. Президиумларнинг пленумлари ва мажлисларида лекция пропагандасининг структурасини, тематик мазмунини такомиллаштириш, унинг самарадорлиги, таъсирчанлиги ва ҳужумкорлигини оширишга қаратилган кенг тадбирлар ишлаб чиқилди. Бинобарин, лекция ишларининг тематик йўналишини меҳнаткашларда марксча-ленинча дунёқарашни шакллантиришга, янги кишини камол топтиришга, меҳнаткашларни коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал қилишга қаратишга эришишни шу куннинг долзарб вазифаси деб биламиз.

Лекция пропагандасини моҳирлик билан бошқариш унинг самарадорлигини анча оширишга ёрдам беради. Шу билан бирга, КПСС Марказий Комитети Пленуми бизда лекция пропагандасини йўлга қўйишда кўпгина камчилик ва етишмовчиликлар борлигини ҳам алоҳида таъкидлади. Бу ўринда шуни айтиш керакки, илғор тажриба, меҳнат унумдорлигини ошириш, социалистик мусобақа формаларини ривожлантириш, Ўрта Осиё республикалари ижтимоий-тараққиётини буржуа сохталаштирувчиларини танқид бўйича лекциялар кам ўқилмоқда. Ҳуқуқий билимларни, ахлоқий масалаларни, замонавий иқтисодий тафаккурни ва омманинг иқтисодий маданиятини шакллантириш йўлида кўп куч-ғайрат сарфлаш талаб этилади. Ётоқхоналарда ва аҳоли яшайдиган жойларда ёшлар ўртасида лекция ишларини ташкил этиш ҳам алоҳида диққат-эътиборни талаб қилади. Бинобарин, «Билим» жамияти лекторларининг шарафли бурчи партиямизнинг даъватига ҳар доим ҳозиржавоб бўлиб, янги кишини активлик билан камол топтиришга яқиндан ёрдам беришдан, тарбиявий жараённинг асосий тўсиқлари бўлмиш юзакичилик, бир қолиплилик, баъзан эса фикрнинг қолоқлигига хотима беришдан иборатдир. Бизнинг пропаганда ва агитация ишларимизда реализм, ҳаққонийлик ва ишчанлик, социализм ютуқларини бутун борлиғи билан моҳирона кўрсата билиш, кишиларни тўлқинлантирадиган масалаларни пухта таҳлил қилиш, чуқур мулоҳаза юритиш, масалаларни аниқ баён қилиш, сўз билан иш бирлигига эришиш, айниқса муҳимдир. Зотан, КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XI пленумининг қарорлари лекторларни шунга даъват этади.

Лекция пропагандасининг самарадорлиги кўп жиҳатдан «Билим» жамиятининг область, шаҳар, район ва бошланғич ташкилотлари ишининг даражасига, кадрларнинг ташаббускорлиги ва ишга муносабатига боғлиқдир. Бу борада ҳам олиб борилаётган катта ишлар ҳозирнинг ўзидаёқ муайян натижалар бермоқда.

Республика «Билим» жамияти ташкилотлари партия ташкилотлари раҳбарлигида лекция пропагандасининг жанговарлиги, ҳужумкорлиги ва самарадорлигини ошира бориб, ўзларининг бутун куч-ғайратларини омманинг меҳнат активлигини янада оширишга, уларни коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этишга сафарбар этишга муносиб ҳисса қўшадилар.

С. ЗИЁДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон «Билим» жамияти правлениесининг раиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги.

ҚУВОНЧ САТРЛАРИ

БАЙРОҚДОР КОЛЛЕКТИВДА

Ўтган йилги социалистик мусобақа якунларига кўра КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлган Косонсой шойи тўқиш фабрикаси коллективи бу йил ҳам юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқда. Тўқимачилар олти ойлик планларини барвақт уддалаб, 5.423 минг сўмлик маҳсулот реализация қилишди. Бу — мўлжалдагидан 330 минг сўмлик кўп юқори сифатли газлама дегани.

Корхонада бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқларини бажаришга аҳд қилган илғорлар сафи кун сайин кенгайиб бормоқда. Тамара Иброҳимова, Руқия Қирғизова, Ачахон Ҳожихонова каби ўнлаб тўқимачилар ҳозироқ тўрт йиллик шахсий топшириқларини бажариб қўйишди.

Ш. НИШОНОВ.

МУСОБАҚА ПЕШҚАДАМЛАРИ

Владимир Садиленко — «Каршистройиндустрия» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли 2-темир-бетон буюмлари заводининг пешқадам ишчиларидан бири. У бошлиқ арматурачилар бригадаси беш йилликнинг учинчи йилида ҳар қачонгидан кўпроқ ва сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқариб, бирлашма меҳнат коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақада илғорлик қилмоқда. Коллектив ҳар ойда пландаги 148 тонна ўрнига 160-170 тоннадан арматура тайёрлаб, чўлқуварлар олқишига сазовор бўляпти.

Мавлуда Султонова, Нашванд Шамсиев, Владимир Чупенков сингари коммунистик меҳнат зарбдорлари коллектив ютуғини таъминлашда, айниқса жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Ж. МЎЙСИНОВ.

КОМБИНАТ УЛҒАЙМОҚДА

Қува дон маҳсулотлари комбинатига хушхабар келди. Корхона 1982 йилда ун ва омухта ем ишлаб чиқариш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва техника жиҳозлари ҳамда электр энергиясидан тежамкорлик билан фойдаланиш борасидаги юксак натижалари учун СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасининг олтин медалига сазовор бўлди.

Коллективнинг бу йилги одимлари ҳам чакки эмас. Комбинат меҳнат аҳли ун ишлаб чиқариш ярим йиллик планини муддатидан илгари уддалаб, планга қўшимча 2700 тонна маҳсулот тайёрлади.

Т. ХОЛИҚОВ,
корхона ишчиси.

* * *

Редакцияга республикамиз меҳнат коллективлари эришаётган ютуқлар ҳақида хат-хабарлар тез-тез келиб турибди. Андижонлик **Ш. Ҳошимов,** Ленинск шаҳридаги моторремонт заводининг илғор ишчиси Тошпўлат Жўраев қучаётган меҳнат зафарлари ҳақида ёзса, самарқандлик **С. Мусаев** Челак посёлкасидаги «СССР 50 йиллиги» пахта тозалаш заводи коллективининг зарбдор одимлари тўғрисида ҳикоя қилган. Шунингдек, наманганлик **С. Кўчқоров,** қорақалпоғистонлик **А. Ергалиев,** тошкентлик **Х. Содиқов,** сурхондарёлик **О. Маматқулов** ўртоқлар ҳам ўзлари яшаб турган жойлардаги меҳнат коллективлари фаолиятидан қувончли хабарлар йўллашган.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

ҚУВВАТЛАР ОШМОҚДА

Шўрчи районидаги пахта тозалаш заводининг коллективи янги пахта ҳосилини қабул қилиш ва қайта ишлашга тайёргарликни Сурхондарёда биринчи бўлиб тугаллади. Бутун технология асбоб-ускуналари юқори сифатли ремонт қилинди. Тайёрлов пунктларида юк ортувчи ва туширувчи машина-механизмлар, хом ашёни жойлайдиган ва сақлайдиган майдонлар шай қилиб қўйилди.

«Сурхандарьязаготхлопкопром» бирлашмасининг бошқа корхоналарида ҳам янги мавсумга тайёргарлик ишлари графикдан ўзиб олиб борилмоқда. Яқин вақт ичида ишлаб чиқаришни реконструкция қилиш юзасидан катта ишларни амалга ошириш мўлжалланган. Ингичка толали пахтани қайта ишлашга ихтисослаштирилган тўртта заводда қўшимча равишда валикли жинларнинг тўққизга яқин батареясини ўрнатиш кўзда тутилган.

РЕЗЕРВЛАРДАН ФОЙДАЛАНИБ

Бухоро ремонт-механика заводининг темирчилик-тайёрлов цехида машина-ускуналарнинг бекор туриб қолиши ғоятда қисқарди. Меҳнатни яхши ташкил этиш туфайлигина ана шундай самарага эришилди.

Бунинг учун ишлаб чиқариш новаторлари кўп ишларни бажардилар. Эндиликда турли асбобларни ишлатиш муддати икки баравар кўпайтирилди, улар бевосита цехнинг ўзида реконструкция қилинмоқда. Ана шу ва бошқа тадбирларнинг ҳаммаси темирчилар ва слесарларнинг меҳнат унумдорлигини икки баравар ошириш имконини берди. Улар белгиланган ишлаб чиқариш графигидан муттасил ўзиб, бир меъёрда ишлайдиган бўлдилар.

ДАЛАДА ЗАВОД

Ленин йўли районидаги ихтисослаштирилган «Правда Востока» колхозида даладан заводга сабзавот етказиб бериш масофаси 20 баравар қисқарди. Бу ерда янги маҳсулотни қайта ишлайдиган корхона ишга туширилди. Уни «Андижаноблколхозстрой» трести колхозлараро кўчма механизациялашган колоннаси коллективи қуриб берди. Консерва заводи йилига 20 миллион шартли банка консерва ишлаб чиқариш қувватига эга. Тез кунда корхонанинг иккинчи навбати ҳам қурилади. У ҳам йилига 20 миллион шартли банка консерва ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади.

Республикамиз ишчи коллективлари меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш учун бошланган ҳаракатнинг 25 йиллигига — 25 зарбдор ҳафталик ҳаракатида фаол қатнашмоқдалар. Суратларда: (чапдан) Наримоновдаги (Тошкент) «Ирмаш» заводининг илғор ишчиси, коммунистик меҳнат зарбдори М. Нигматулин ва Олмалиқ химия заводи аммофос цехи ишчиси, социалистик мусобақа пешқадами А. Холиқулова ўргоқлар.

В. Сироткин, А. Тўраев фотолари.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

БАҲОР ЯШНАЙВЕРАДИ

Куни кеча Марказий телевидение атоқли совет кинорежиссёри СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати Малик Қаюмовнинг Афғонистон Демократик Республикасига бағишланган иккита янги ҳужжатли фильмини кўрсатди.

Малик Қаюмов 1935 йилдаёқ Афғонистон ҳаёти тасвирланган биринчи кадрларини суратга олган эди. Ўзбек киноҳужжатчилари ҳозирга қадар Афғонистон мавзуида 20 дан ортиқ фильм яратишган бўлса, аксарияти Малик Қаюмов ижодига мансуб. Унинг раҳбарлигида ишланган «Афғонистон: инқилоб давом этади» ҳужжатли картинаси совет кино маданиятида ўзига хос воқеа бўлганини, асар муаллифлари эса СССР Давлат мукофоти билан тақдирланганини томошабинлар яхши билишади.

Янги фильмлар «Саур инқилобининг бешинчи баҳори», «Инқилобга ким ўқ узмоқда» деб аталади. Биринчи асар, сарлавҳадан кўриниб турганидек, Афғонистонда амалга оширилган инқилобнинг беш йиллиги ва унинг байрам қилиниши воқеаларига бағишланган. Картинада КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов бошчилигида байрам тантаналарида ҳозир бўлган совет партия-ҳукумат делегациясининг иштироки ҳам тасвирланган.

Иккинчи картина эса, қўшни мамлакатда ҳамон давом этаётган босмачилик ҳаракатини, озодлик душманлари ва уларнинг разил ҳомийлари «фаолияти»ни фош қилади. Операторлар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, СССР Давлат мукофоти лауреати Турди Нодиров, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Даврон Салимов.

ЗАМОНАВИЙЛИК—ЕТАКЧИ МАВЗУ

АДАБИЙ ЎЙЛАР

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XI пленуми материалларида янги инсонни тарбиялашда, унинг маданий, социал билим доирасини кенгайтиришда, ҳаётий, гражданлик позициясини шакллантиришда адабиёт ва санъатнинг роли бебаҳо эканлиги алоҳида уқтириб ўтилди.

„ХАЛҚНИНГ МАДАНИЙ САВИЯСИ ўса борган сари, — деди партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов, — санъатнинг кишилар ақлига ўтказаётган таъсири кучайиб бораётганлигини ҳаммамиз кўриб турибмиз. Шу тариқа санъатнинг ижтимоий ҳаётга актив аралашиш имкониятлари ҳам ошмоқда».

Шуни мамнуният билан таъкидлаш зарурки, замонавий мавзу, замондошларимиз ҳаёти, ҳозирги кун муаммолари адабиётимизнинг бош илҳом манбаи бўлиб қолмоқда. Замонавий мавзуни ёритишда адибларимиз бой тажриба тўпладилар. Назир Сафаровнинг ўткир публицистикаси, Сарвар Азимовнинг «Юлдузлар жамоли», Асқад Мухторнинг «Бўронларда бордек ҳаловат », Мирмуҳсиннинг «Умид», Ҳамид Ғуломнинг «Бинафша атри», Одил Ёқубовнинг «Диёнат», Пиримқул Қодировнинг «Мерос», Ўктам Усмоновнинг «Гирдоб», Ўлмас Умарбековнинг «Шошма, қуёш», Ўткир Ҳошимовнинг «Нур борки, соя бор», Нурали Қобулнинг «Яшаш учун кечикма» сингари асарлари аввало замондошларимиз образи яратилганлиги, муҳим ижтимоий, маънавий-ахлоқий масалаларни дадил ўртага қўйганлиги, уларни ёрқин, таъсирчан ифода этиб берганлиги билан кенг жамоатчилик эътиборини қозонди, жиддий баҳс мунозараларга сабаб бўлди.

Ижтимоий ҳаётта фаол аралашиш имкониятлари тобора кенгайиб бораётган ҳозирги шароитда замонавий мавзуни ёритиш бобида тўпланган тажрибаларни янада бойитиш, юксакроқ босқичга кўтариш вазифаси кўндаланг бўлиб турибди. Хўш, 80-йиллар совет кишиси, улар амалга ошираётган улкан ишлар, уларнинг фикр-ўйлари, қувонч ва ташвишлари асарларимизда қай тарзда ифода этилаётир? Кейинги пайтларда замон нафаси уфуриб турган, долзарб муаммолар қаламга олинган, энг муҳими, марказида фаол, курашчи кишилар турган қатор насрий ва поэтик асарлар пайдо бўлди.

СИР ЭМАС, СЎНГГИ ЙИЛЛАРДА яратилган айрим асарларда ҳаёт жумбоқларига дуч келиб, калаванинг учини йўқотиб қўйган, нуқул оҳ-воҳ чекувчи ношуд-нотавон, омадсиз одамлар образи ҳам учрайди. Бироқ маълумки, баъзи адиблар ижодига мансуб майиб-мажруҳ қаҳрамонлар эмас, балки, китобхонга ибрат бўлувчи ва унинг қалбини нурга тўлдирувчи курашчан, яратувчи қаҳрамонлар адабий жараён тараққиётига мезон бўлади.

Саид Аҳмаднинг янги ҳикоялари ва Иброҳим Раҳимнинг «Оқибат», Тўлепберген Қаипбергеновнинг «Кўз қорачиғи», Саъдулла Кароматовнинг «Сўнгги бархан» романларида замондошларимиз ҳаёти, бугунги кун муаммолари кенгроқ масштабларда ифода этилган. «Оқибат» романидаги воқеалар Россиянинг Ноқоратупроқ ерларида юз беради. «Кўз қорачиғи» романи муаллифи бугунги қишлоқ ҳаётининг жуда муҳим, долзарб муаммоларини дадил ўртага қўйган, янги типдаги фаол, фидокор ташкилотчи партия-давлат ходимининг қолоқ, қаллоб кимсаларга қарши олиб борган курашини бутун кескинлиги билан кўрсатган.

Замондошларимиз ҳаётига, ҳозирги куннинг долзарб масалаларига бағишланган бундай асарлар танқидчиликда ҳали етарли баҳосини олган эмас. Тўғри, бу асарларнинг айримлари тўғрисида тақризлар эълон этилди, бироқ, адибларимизнинг замонавий мавзуни ёритишдаги муштарак тажрибалари умумлаштирилгани йўқ, замондошларимиз образини яратиш йўлидаги қийинчиликлар рўй-рост айтилмаётир. Биз бунда мавзунинг муҳимлиги, актуаллиги бадиий заиф асарлар учун қалқон бўлмаслиги, замондош ижобий қаҳрамон бадиий кашфиёт деб қабул этиладиган даражага етиши зарурлиги ҳақидаги партиявий йўл-йўриққа амал қилмоғимиз, асарларда учрайдиган бадиий камчиликларни рўй-рост айтмоғимиз керак.

ЁЗУВЧИ АЙТМОҚЧИ БЎЛГАН гап — концепцияни қаҳрамонлар тақдири ва характерига етарли сингдириб, едириб юбора олмаслик, масала кўтариш билан банд бўлиб қолиб, уларнинг моҳиятига чуқур кира билмаслик, бош бадиий муаммо —конфликтни мантиқий интиҳосига етказмай туриб бошқа осон саргузашт интригалар тафсилотига ўтиб кетиш, бадиий таҳлил, тасвир ўрнига қуруқ шарҳ, баён қилиш билан банд бўлиш ҳоллари замонавий мавзудаги айрим асарларнинг парвозига монелик қилаётган камчиликлардир. Йирик эпик асарларда бугунги кун ҳодисаларини тарихий фонда, ўтмиш билан узвий алоқада, жаҳонда кетаётган муҳим жараёнлар контекстида олиб қарашга интилиш мавжудлигини қутлаш керак.

Замонавий мавзудаги талай асарларда тасвир ва таҳлил доирасининг кенгайиб бораётганлиги, социал масалалар билан бир қаторда социал психологик, маиший, маънавий-ахлоқий, социал-биологик ҳодисаларнинг ҳам қаламга олинаётганлиги умуман ижобий ҳодиса. Бир қатор асарларда, хусусан, ёшларнинг роман ва қиссаларида халқ ҳаётининг эътибордан четда қолиб келган томонлари, этник қатламлари, урф-одатларининг тасвир доирасига тортилиши мақбул ташаббус, бироқ, айрим асарларда маиший, этник характердаги лавҳалар, удумлар тасвирида уларнинг социал томонига етарли эътибор бермаслик ҳоллари ҳам юз бераётир. Бундай жузъий қусурлар Хайриддин Султоновнинг «Ёзнинг ёлғиз ёдгори», Мурод Муҳаммад Дўстнинг «Галатепага қайтиш» сингари умуман танқидчиликда ижобий баҳоланган асарларда ҳам мавжуд.

Замонавийлик шеърий асарларнинг ҳам муҳим фазилатларидан биридир. Шеърият ҳозиржавоб жанр сифатида, даврнинг долзарб масалаларини, замондошларимиз турмуши ва онгидаги маънавий янгиланишларни тез илғайди.

Замонавий мавзуларда улуғ асарлар яратиш улуғ устозларнинг шонли анъаналарини янги давр талаблари асосида янада юксак поғонада давом эттириш демакдир. В. Маяковский, Ғ. Ғулом каби буюк шоирларнинг яқинда бўлиб ўтган юбилейлари баҳонасида уларнинг шеърлари ҳозирги поэзия билан гоҳ хаёлан, гоҳ амалда қиёсланди. Худди шу жараёнда шеъриятимизнинг бўй-басти, ютуқлари ва баъзи камчиликлари аён бўлди.

Шоирларимиз, гарчи ҳар бири бутун бир даврни характерлаб, тасвирлаб берадиган шеърларни кам яратишаётган бўлсалар-да, сатрларининг қат-қатларига давр кишиси қалбида гупуриб турган туйғуларни маҳорат билан сингдириб юборишга эришмоқдалар. Ардоқли шоирамиз Зулфиянинг вақтли матбуотда чоп этилган қатор шеърларида (Масалан, «О, ижод»да) санъаткор қалбининг нозик тебранишлари ва ғалаёнлари, унинг давр олдидаги масъулияти акс этса, Шукруллонинг «Виждон» шеърида бутунлай бошқа персонаж, бошқа поэтик воситалар ёрдамида худди шу масала оҳорли йўсинда ифодаланади. Зулфия лирик қаҳрамони: «Мисрага далалар нафаси шовуллаб кирмаса», унда «Инсонлар юраги ловуллаб турмаса», ижод машаққатларини чекиш бефойдалигини эътироф этса, Шукрулло замон куйчиси бўлмоқ учун тил ва дил бирлигининг ўзигина етмайди, ижодкорда юксак маънодаги виждон — собит эътиқод туйғуси жўш уриб турмоғи лозим, деган фикрни ўзига хос тарзда илгари суради.

Асқад Мухторнинг «Собирман», «Янга», Шуҳратнинг «Жасорат», «Ёруғлик» шеърларида ҳам чуқур фалсафийлик, бугунги ҳаётнинг яшовчан руҳи бор. Бу шеърларнинг лирик персонажлари шунчаки енгил ҳаёт кечирган зотлар эмас балки, даврнинг зил юкини елкасида кўтариб келаётган, оламни фалсафий-поэтик идрок этадиган кишилардир.

УЛАРНИНГ ИЗДОШЛАРИ БЎЛГАН ёниқ қалб шоирлар эса, одатдагидек, оламга кенг ва теран назар солишга интилиб, ҳаётни борлиғи ва мураккаблигича куйлаш иштиёқи билан яшаб келмоқдалар. Уларнинг «Шарқий қирғоқ» (Эркин Воҳидов), «Нажот қалъаси» (Абдулла Орипов), «Илҳом париси» (Муҳаммад Али), «Сени яхши кўраман» (Омон Матжон) тўпламлари шеъриятимизни яна бир поғона кўтарган китоблар бўлди. Гарчи, кейинги пайтларда бу шоирларнинг айримлари қаламидан чиққан тизмаларда жўнлик, баъзан баёний мисралар учраётган бўлса-да, муваффақиятли шеърларида 60-йилларда пайдо бўлиб, шеъриятимизга қанот бахш этган руҳ — халқ ҳаётини бор бўёқлари билан кўрсатиш тенденцияси яшаб келмоқда.

Поэмачилигимизда, хусусан, «Шарора» (Барот Бой

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МУХБИРИ БОНГ УРАДИ

ҚОЛОҚЛИКНИНГ САБАБЛАРИ НИМАДА?

«Манғит» совхозининг кейинги беш йилликдаги фаолиятига кўз ташлаймиз. Хўжалик пахта тайёрлаш планлари ва социалистик мажбуриятларини мунтазам бажармай келяпти. Ҳосилдорлик кўтарилиш ўрнига йилдан йилга пасайиб кетяпти. Кейинги икки йилдагина давлатдан 2.500 тонна пахта қарздор бўлиб қолинди. Бунга сабаб шуки, ҳар гектар ердан планлаштирилган 33 центнер ўрнига 25—27 центнердан ҳосил олинди, холос. Тайёрлов ташкилотларига кам ва сифати паст пахта топширилиши ялпи даромаднинг камайишига олиб келди.

Амударё район партия комитети йўл қўйилган нуқсонларни тугатишга қаратилган қатор тадбирлар белгилади. Лекин совхоз раҳбарлари уни амалга оширишда сусткашликка йўл қўйдилар. Партия ташкилоти меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, коммунистларнинг авангардлик ролини таъминлаш чораларини кўрмади. Натижа совхоз раҳбарларига нисбатан ташкилий чоралар кўриш билан якунланди.

Хўжаликка янги раҳбарлар тайинланди. Улар ўқимишли, ташкилотчи, техникага ихлосманд, меҳнат аҳлини сиёсий ва хўжалик вазифаларини бажаришга сафарбар этишга, шахсий ибрат намунасини кўрсатишга қодир кадрлар эканлиги шубҳасиз. Меҳнат аҳлида ҳам катта кўтаринкилик руҳи сезиляпти. Ўтган йилларнинг доғини ювиш учун қизғин кураш кетяпти. Совхоз коллективи олдига конкрет вазифа қўйилган: 3110 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 34 центнердан ҳосил олиниши, давлатга 11 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилиши керак.

Хўш, бу борада нималар қилинди? Ғўза парваришида июнь ойи ва июль ойининг дастлабки ўн кунлиги учун белгиланган графиклар муваффақиятли бажарилди. Пахта майдонлари ҳосил душмани — бегона ўтлардан тозаланди. Ўсимликни суғориш, айниқса, эгатларга «шарбат» оқизиш тезкорлик билан олиб борилаётир. 40—45 центнерлик ҳосил учун курашаётган А. Отажонов, Т. Эркабоев, Н. Пирниёзовлар бошлиқ бригадаларда ғўзалар ёппасига гуллаб, кўсаклаяпти. Барча бригадалар ва бўлимларда комплекс парвариш тобора авж олдирилмоқда.

Лекин ҳозир ғўзанинг кўки ёки озми-кўпми тўплаган ҳосилига маҳлиё бўладиган фурсат эмас. Июль ва август ойлари чинакам зарбдор парвариш ҳамда ҳосил тўплаш ойига айлантирилгандагина кутилган натижага эришилади. Бунинг учун суръатни кўтариш, сифатга алоҳида эътибор бериш талаб этилади. Афсуски, бу борада айрим тўсиқларга дуч келинаётир.

Хўжалик измидаги чопиқ тракторларининг бир қисми бекор туриб қоляпти. Бунга эҳтиёт қисмлар етишмаслиги сабаб бўлаётир. «Узгоскомсельхозтехника» Қорақалпоғистон АССР бирлашмаси совхоз эҳтиёжи учун зарур бўлган эҳтиёт қисмларни вақтида тўла етказиб бермаётир. Дала бошида хизмат кўрсатишга даъват этилган кўчма устахоналар ҳам зарур асбоб-ускуналар билан тўла таъминланмаган. Бунинг устига чақирилган жойларга вақтида етиб келмайди. Район ва хўжалик устахоналарида барча турдаги ишларни кучайтириш талаб этилади.

Умар Йўлдошев, Турсунбой Воисов, Мадреим Йўлдошев ўртоқлар бошчилик қилаётган бўлимларнинг пахтакорлари бир йилда пахта ҳосилдорлигини 10—15 центнер кўтариб, 36—40 центнерга етказишни кўзлаб меҳнат қилмоқдалар. Лекин сув тақсимотида чалкашликлар юз бермоқда. Район сув хўжалиги системаси ходимлари Манғитарна иншооти сувини тақсимлаш, самарадорлигини ошириш чораларини кўраётганлари йўқ. Секундига 10 кубометр сув ўтказиш қобилиятига эга бўлган Ташёб канали қурилиши иложи борича тезроқ ниҳоясига етказилиши керак.

Совхоз механизаторлари бу йил етиштириладиган ҳосилнинг катта қисмини «зангори кема»ларда териб олишни режалаштирдилар Бироқ, терим машиналарининг ремонти авж олдириб юборилганича йўқ. Бунга ҳам эҳтиёт қисмлар етишмаслиги сабаб бўлаётир. Қорақалпоғистон АССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, «Госкомсельхозтехника» автоном республика бирлашмаси раҳбарлари совхоздаги жиддий аҳволдан тўла хабардор бўлганлари ҳолда уни иложи борича зудлик билан бартараф этиш чораларини кўрмаётирлар.

— КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қарорларидан руҳланган совхозимиз коллективи кунларни тунларга улаб, астойдил меҳнат қилмоқда, — дейди хўжалик раҳбари Йўлдош Файзуллаев, — Ички имкониятларни пахтадан юқори ҳосил етиштиришга сафарбар этяпмиз. Лекин хўжалигимиз учун давлат йўли билан ажратилган моддий-техника воситаларининг бир қисмини вақтида ололмаяпмиз. Бу эса ғўза парваришини кучайтиришга салбий таъсир кўрсатмоқда. Халқимизда ваъда вафоси билан гўзал деган нақл бор. Шундай экан, автоном республиканинг дахлдор ташкилотлари раҳбарлари совхозимизни қолоқликдан чиқаришга қоғозда эмас, амалда ёрдам беришлари керак.

Қорақалпоғистон область партия комитети ўн биринчи беш йилликнинг ўзаги ҳисобланган — 1983 йилда пахта тайёрлаш планлари ва социалистик мажбуриятларини бажармаган бирорта хўжалик бўлмаслигига қаратилган улкан тадбирлар белгилаб, изчиллик билан амалга оширмоқда. Айниқса, ўтган йилларда ўз бурчларини ўтай олмаган хўжаликлар фаолиятига жиддий эътибор берилмоқда. Ўйлаймизки, ўша хўжаликлар қатори «Манғит» совхози ҳам автоном республика партия ва совет ташкилотларининг диққат марказида бўлади...

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

СУТ СОҒУВЧИ МУВАФФАҚИЯТИ

Самарқанд районидаги Максим Горький номли колхоз чорвадорлари сут соғувчи Ҳабиба Исоқовани самимий қутладилар. У беш йилликнинг уч йили планини муддатидан илгари бажарди. Самарқанд областида энг кўп сут соғиб олишга эришди. Илғор чорвадор ўз боқимидаги сигирларнинг ҳар биридан йил сайин 5300 килограммдан сут соғиб олмоқда.

Ҳабиба ўз тажрибаси, билимларини дугоналари билан бажонидил ўртоқлашади. У бошлиқ звено аъзолари ҳар бир сигирдан йилига 4700 килограммдан сут соғиб олмоқдалар. Бу эса планда белгиланганидан анча кўпдир.

МЎЛ ҲОСИЛНИ КЎЗЛАБ

Бўз районидаги Тельман номли колхоз далаларида маккажўхори барқ уриб ривожланмоқда. Маккажўхорикорлар экинни уч марта комплекс ишловдан чиқардилар. Шу кунларда сувчилар ўсимликларни «шарбат» усулида суғоришга киришдилар.

Сувчилардан Абдумутал Парпиев, Акбарали Ҳамроқулов, Сотволди Зоҳидов ва Қобулжон Эргашевлар обиҳаётни тежаш учун экинни асосан кечаси эгатлардан жилдиратиб суғормоқдалар.

Хўжалик меҳнатчилари бу йил ҳар гектар ердан 100 центнер «каҳрабо дон» ва 450 центнер силосбоп кўкпоя йиғиштириб олиш, сўнгра эса далаларга такрорий маккажўхори экиш мажбуриятини қабул қилишган.

СОВХОЗДА КОМПЛЕКС

Фарғонадаги «Прогресс» ғаллачилик совхозининг посёлкаси яқинида чорвачилик комплекси қад кўтарди. Комплексдаги механизациялашган иккита оғилхонада 400 бош қорамолни боқиш мумкин. Диспетчерлик узелидан туриб бошқариладиган механизмлар биноларни тозалаш, озуқа тайёрлаш ва молларга тарқатиш ишини бажаради.

Бу ерда ишлаб чиқариш хизмати бинолари, «сут фабрикаси» меҳнатчилари учун шинам коттежлар жойлашган. Кўчалар кўкаламзорлаштирилган, асфальт ётқизилган.

«Узколхозстрой»нинг механизациялашган колонналари ҳозир 20 та сутчилик комплексини барпо этмоқдалар.

ҚЎРИҚ ЁНҒОҚЛАРИ

Пахтачи районидаги Свердлов номли колхознинг қўриқ ерларида ёнғоқзор барпо этилганди. Бу кўчатлар меҳр билан ардоқланиб парвариш қилинмоқда. Шу туфайли ниҳолларнинг ривожи яхши. Колхоз боғбонлари ёнғоқзорларни янада кенгайтиришни мўлжалламоқдалар.

Деҳқонлар шаҳарликларга жўнатилаётган маҳсулот турини янада кўпайтиришга азму қарор бердилар. Ёнғоқзор билан ёнма-ён токзор бунёд этилди. Колхозчилар қўриқ ерда анорзор ташкил қилишни ҳам кўзлашаётир.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

Воқеалар, хабарлар, фактлар

✦ МУСТАҲКАМ ВА ОДИЛОНА ТИНЧЛИККА ЭРИШИШГА ОИД АМАЛИЙ ТАКЛИФЛАР
✦ ЯҚИН ШАРҚ ХАЛҚЛАРИНИНГ ОДИЛОНА КУРАШИ ҲАМИША ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНАВЕРАДИ
✦ ЯДРОВИЙ ҚУРОЛЛАНИШ ПОЙГАСИНИ ЖИЛОВЛАШ — ЭНГ АСОСИЙ ВАЗИФА
✦ АМЕРИКА МАТБУОТИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ДЎСТЛИК ВА ҲАМЖИҲАТЛИК ВАЗИЯТИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Фаластин Озодлик Ташкилоти (ФОТ) Ижроия Комитетининг аъзоси Ф. Каддуми бошчилигида қисқача амалий визит билан Москвага келган ФОТ делегациясини 13 июлда қабул қилди.

Яқин Шарқдаги аҳволни муҳокама қилиш чоғида Исроилнинг Вашингтон мадади билан Фаластин халқига ва бошқа араб халқларига қарши давом этаётган агрессияси, уларга арабларнинг ҳаққоний ҳуқуқлари ва манфаатларини писанд қилмайдиган сепарат битимларни тиқиштириш йўлидаги уринишлари натижасида бу ердаги кескинлик кейинги вақтларда баттар кучайганлиги якдиллик билан таъкидланди. АҚШнинг шу райондаги ўз қуролли кучларини кўпайтириш ва мустаҳкамлаш йўлидаги хатти-ҳаракатлари ҳам араб халқларига бевосита хавф солмоқда.

Тўпларни ўқталиб туриб Ливанни Исроил билан таслимчилик битими тузишга мажбур қилдилар, бу битим Ливан давлатининг суверенитети ва мустақиллигини камситади ҳамда қўшни араб мамлакатларининг хавфсизлигига таҳлика солади. Асоратга солишдан иборат бўлган бу битимнинг амалга оширилиши аслида агрессорга берилган мукофот бўлур эди.

Совет Иттифоқи билан ФОТ Вашингтоннинг фаластинликларнинг ҳаққоний миллий ҳуқуқлари рўёбга чиқарилишига йўл қўймасликка, мустақил Фаластин давлатини барпо этиш йўлини беркитиб қўйишга, Фаластин Озодлик Ташкилотини Яқин Шарқдаги аҳволни бартараф этишда қатнашишдан четлаштиришга қаратилган режаларини рад қиладилар.

Ф. Каддуми Фаластин қаршилик ҳаракатида рўй берган чигалликларни бартараф қилиш учун ФОТ раҳбарлари сарфлаётган куч-ғайратлар ҳақида ахборот берди.

Совет томонидан исроиллик агрессор қаршисида фаластинликлар ўртасида ўзаро жанжал ва можаро чиқишига йўл қўйиш мумкин эмаслиги тўғрисида қатъий фикр билдирилди. Бу жанжал ва можаролар фаластинликларнинг кучларини заифлаштиради, арабларнинг сафларини парокандa қилади. ФОТ ичидаги ихтилофлар сиёсий воситалар билан, мулоқот йўли билан ҳал қилиниши мумкин ва лозим. ФОТ билан тараққийпарвар араб мамлакатлари ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш зарурлигига, араб давлатларининг баҳамжиҳат ҳаракат қилишлари ва араблар дунёсидаги барча ватанпарвар кучларнинг жипслигини кучайтириш муҳимлигига эътибор қаратилди.

А. А. Громико Совет Иттифоқи араб халқларининг Исроил агрессиясига ва империализм кирдикорларига қарши, Яқин Шарқда тинчлик ўрнатиш йўлидаги одилона курашини доимо қўллаб-қувватлайверишини тасдиқлади. Ю. В. Андропов таъкидлаб ўтганидек, Совет Иттифоқи араб халқларининг ҳаққоний ишини, уларнинг Исроил агрессиясига қарши, озодлик ва мустақиллик учун, Яқин Шарқда одилона тинчлик учун олиб бораётган курашини ҳамиша қўллаб-қувватлаб келди ва бундан буён ҳам қўллаб-қувватлайверади.

Суҳбат қатнашчилари Яқин Шарққа бағишланган халқаро конференция чақириш соҳасидаги куч-ғайратларни активлаштириш зарурлигини айтдилар. Шундай конференцияни ўтказиш учун Яқин Шарқдаги аҳволни бартараф этишнинг Фасдаги умумараб кенгаши маъқуллаган принциплари ҳамда Совет Иттифоқининг шу районда мустаҳкам ва одилона тинчликка эришишга оид амалий таклифлари тарзидаги реал платформа бор.

Фаластин раҳбарлари номидан ФОТ делегацияси Совет Иттифоқининг Яқин Шарқ ишларидаги принципиал, изчил йўлига юксак баҳо берди ҳамда унинг фаластинликларга бераётган беғараз ёрдами ва уларнинг ҳаққоний ишини оғишмай қўллаб-қувватлаб келаётганлиги учун астойдил миннатдорчилик билдирди.

Суҳбат дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

(ТАСС).

БМТ Бош секретарининг баёноти

НЬЮ-ЙОРК. БМТ Бош секретари Х. Перес де Куэльяр Иордан дарёсининг ғарб соҳилида босиб олинган Ал-Халил шаҳри аҳолисига нисбатан Исроил ҳукуматининг хатти-ҳаракатларидан ғоят ташвишланаётганлигини билдирди.

Маълумки, кейинги кунларда бу шаҳарда содир бўлаётган воқеалар босиб олинган араб территориялари аҳолисига қарши Исроил ўтказаётган жабр-зулм сиёсатига жаҳон жамоатчилигининг эътиборини жалб этди. Араблар билан кўчириб келтирилган исроилликлар ўртасида тўқнашувлар юз берганидан кейин Тель-Авив шаҳарда аслида қамал ҳолатини эълон қилди. Ҳарбий қўмондонлик араблар қонуний равишда сайланган Ал-Халил шаҳар бошлиғини ишдан олиб ташлади. Шу билан барча арабларга ҳужум қилаётган ва уларнинг уйларига ўт қўяётган исроиллик келгиндиларга қарши бирон бир чора кўрилмади.

БМТ Бош секретарининг баёнотида бундай дейилади: Исроилнинг бу ҳаракатлари босиб олинган территориялар хусусида БМТ чиқарган резолюцияларга хилофдир. Бундай ҳаракатлар районда кескинликни кучайтириши ва Яқин Шарқ проблемасини ҳал этиш йўлида яна тўсиқ вужудга келтириши мумкин.

(ТАСС).

Пентагон Япония порти Сасебодан «Нью-Жерси» ракета линкори учун доимий база сифатида фойдаланишни режалаштирмоқда. АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг 32 та қанотли «Томагавк» ракетаси ва 16 та «Гарпун» ракетаси билан қуролланган бу энг йирик ўт очиш қувватига эга бўлган кеманинг Сасебо портига жойлашуви япон жамоатчилигида катта ташвиш туғдирмоқда. Суратда: Сасебода бўлиб ўтган намойиш қатнашчилари ядро қуроли ортган Америка кемаларининг портга киришига норозилик билдирмоқдалар.

В. Головнин фотоси, (ТАСС).

ПЕКИНДАГИ МУЗОКАРАЛАР

ПЕКИН. (ТАСС). Эълон қилинишича, бу ерда Сянган (Гонконг) масаласи юзасидан Хитой — Англия музокаралари бошланди. Томонларнинг келишувига биноан музокараларнинг мазмуни эълон қилинмайди.

Сянган — Англиянинг Хитой еридаги мустамлака туйнугидир. Бу ерда 5,2 миллион аҳоли яшайди, унинг 99 проценти хитойлардир. Сянган Хитой жанубидаги Сянган оролида ва Цзюлун ярим оролида жойлашган. 1840—1842 йиллардаги инглиз — хитой уруши вақтида Англия ярим оролни босиб олган эди. Кейинчалик — 1898 йилда Буюк Британия ярим оролнинг яна бир қисмини теварак-атрофдаги ороллар билан бирга 99 йил муддат билан ижарага олди, бу ерлар «янги территориялар» деб атала бошлади.

ХХР Давлат Кенгашининг бош министри Чжао Цзиян Умумхитой халқ вакиллари мажлисининг шу йил июнда бўлиб ўтган 1 сессиясида ҳукумат номидан доклад қилиб, жумладан, Сянганга бўлган ҳуқуқларни «вақти келган пайтда» Хитой қайтариб олиб, «унинг равнақ топишини сақлаб қолиш учун зарур чораларни кўради», деб айтди.

«НЬЮ-ЙОРК ТАЙМС» ГАЗЕТАСИНИНГ ХАБАРИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» газетаси Пентагоннинг расмий вакилига таяниб, шуни хабар қиладики, АҚШ мудофаа министри К. Уайнбергер сентябрнинг охири, октябрнинг бошларида Хитойга шу мамлакат билан ҳарбий алоқаларни кенгайтириш мақсадида боришни режалаштирмоқда. Маъмуриятнинг расмий кишилари, деб ёзади шунингдек газета, «Улар Тайванга қурол-яроғларнинг янги туркумини сотишга тайёргарликни тугатганликларини, лекин Уайнбергернинг сафари тўғрисидаги хабар маълум бўлиб қолганлигини ҳисобга олиб, ишкалликлардан қочиш мақсадида бу ҳақда ҳозирча эълон қилмасликка қарор берганликларини» айтдилар. Уларнинг сўзларига қараганда, Уайнбергер Пекинга қиладиган визити давомида Хитойга қурол-яроғ сотиш имкониятларини муҳокама қилиш ниятидадир.

Давлат департаментининг вакили А. Ромберг бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида Хитой делегациясининг Вашингтонга келганлигини хабар қилди. Хитой делегацияси «ядро хусусидаги масалалар»ни батафсил муҳокама қилади.

Матбуот конференцияси

НЬЮ-ЙОРК, 13 июль. (ТАСС). БМТ Бош секретари Х. Перес де Куэльяр мен тинчлик учун, қуролланиш, энг аввало ядровий қуролланиш пойгасини жиловлаш учун кураш энг асосий вазифалардан бири деб ҳисоблайман, деди.

У БМТ ҳузуридаги мухбирлар билан учрашувда сўзга чиқиб, Марказий Америкадаги вазият ғоят хатарли бўлиб қолаётганлигини айтди.

БМТ Бош секретари Афғонистон атрофидаги вазият билан боғлиқ масалалар юзасидан ўтказилган музокараларнинг Женевада тамомланган иккинчи босқичи тўғрисида гапириб, бу масалада бир мунча силжишга эришилганлигини таъкидлади. Унинг гапларига қараганда, кенг қамровли битим лойиҳаси кўп жиҳатдан келишиб олинган.

Х. Перес де Куэльяр БМТнинг савдо сотиқ ва ривожланиш масалалари билан шуғулланувчи конференциясининг Белградда ўтказилган сессиясида кутилган натижаларга эришилмади, деди. Маълумки, АҚШ ва Ғарбдаги бошқа давлатлар ривожланаётган давлатларнинг иқтисодий, савдо-сотиқ ва молиявий соҳада камситилишига чек қўйиши мумкин бўлган тадбирларни қабул қилишдан бош тортдилар.

НЕПАЛНИНГ ЯНГИ БОШ МИНИСТРИ

КАТМАНДУ. Миллий панчаят (парламент) депутати Локендра Баҳодур Чанд Непал қироллигининг янги бош министри қилиб тайинланди. Илгари бу лавозимни С. Б. Тхапу эгаллаб турган эди. Депутатларнинг катта кўпчилиги С. Б. Тхапуга ишончсизлик билдирди.

Л. Б. Чанд 1939 йилда Махакали зонасидаги Байтади Дистрикетида туғилган. 1961 йилдан бошлаб шу ерда сиёсий ишларда қатнашган. 1974 йилда у миллий панчаятга депутат қилиб сайланди ва унинг раиси бўлди. Л. Б. Чанд 1976 йилда Совет — Непал дипломатия муносабатлари ўрнатилганлигининг 20 йиллигига бағишланган тантаналарда қатнашган Непал — Совет дўстлиги делегациясига бошлиқ бўлиб СССРга келган эди. Непал — Совет муносабатларини ҳар томонлама мустаҳкамлаш ва ривожлантиришни у бир неча марта талаб қилиб чиқди.

(ТАСС).

ХАТАРЛИ ҚАДАМЛАР

Планетамиз аҳли шу кунларда империализмнинг агрессивлиги, унинг ҳарбий тайёргарлиги ва авантюризм бениҳоя авж олаётганлигига гувоҳ бўлиб турибди. Пентагон ва НАТОдаги инсоният ҳамда тинчлик тақдири билан масъулиятсизларча ўйнашаётганлар СССРга ва Варшава Шартномасидаги бошқа мамлакатларга биринчи бўлиб зарба беришни мўлжалламоқдалар.

Ер куррасининг турли нуқталарида агрессив Шимолий Атлантика пакти — НАТО блокининг иғвогарликдан иборат ҳарбий машқлари бўлиб ўтганлиги шу хатарли сиёсатнинг йўналишларидан биридир. Жумладан, июнь ойида Туркияда, Совет Иттифоқи чегараларига бевосита яқин ерларда, НАТО маневрлари ўтказилди. Унда Америка Қўшма Штатлари, Англия, Италия, Туркия ва Бельгия қўшинлари иштирок этдилар. Туркиянинг Карс, Арзурум районларида ўтган машқларда НАТО бош секретари Лунс, НАТОнинг Европадаги қўшинлари бош қўмондони, Америка генерали Рожерс, Америка ва Ғарбий европалик қатор сиёсий ва ҳарбий арбоблар қатнашдилар. Ҳарбий қудратни ва қурол-яроғларни намойиш қилиш уччига чиққан антисовет пропагандаси билан қўшиб олиб борилди.

Сўзсиз, ушбу иғвогарлик ҳаракатлари Европадаги вазиятни кескинлаштиришга, Совет Иттифоқи билан Туркия ўртасидаги анъанавий яхши қўшничилик муносабатларига қарши қаратилгандир.

НАТОнинг халқлар тинчлиги ва хавфсизлигига бевосита таҳдид солаётган маневрлари июнь ойининг охиригача давом этди. Ушбу машқлар тугамасданоқ, Пентагон ва НАТО генераллари навбатдаги энг катта машқларни бошлаб юбордилар. «Глоубл шилд-83» номи билан ўтказилган ушбу ҳарбий машқларда 150 минг Америка қўшинлари, мингдан ортиқ қитъалараро баллистик ракеталар, ўз бортида ядро қуроллари жойлаштирилган «В-52» стратегик бомбардимончи самолётлар, авиация қисмлари қатнашди. Гарчанд Америка расмий доиралари ядровий урушни эслатувчи ушбу машқлар «мудофаа характерига эга» деб жар солаётган бўлсалар ҳам, аслида ушбу ҳарбий кучни намойиш қилаётган машқлар Пентагоннинг жаҳон ҳарбий тайёргарлиги йўлидаги ўта хатарли қадамлардир. Яна шуниси характерлики, Американинг Япония, Ғарбий Германия ва Гуам оролидаги қўшинлари иштирок этган ушбу машқлар Прагада жаҳон тинчлик кучларининг мўътабар анжумани иш кўрган пайтда ўтказилди.

Бу тасодифий ҳол эмас, албатта. Расмий Вашингтон ва НАТО доиралари бу қадамлари билан жаҳон жамоатчилигининг фикрига тамомила қарши эканликларини, улар «ракеталар дипломатия»сига асосланаётганликларини кўрсатиб бердилар. Ана шу шароитда юқоридаги иғвогарлик машқларини планетамиз халқларига қарши қилинган дағдағадан бошқа нарса эмас, деб баҳолаш керак. Сўзсиз, расмий Вашингтоннинг милитаризмни тинмай авж олдираётганлиги, қуролли кучларга охирги восита ва ҳамма нарсани ҳал қила оладиган куч деб қараётганлиги ва, ниҳоят, юқоридаги ҳарбий маневрлар Рейган маъмурияти милитаристик йўлининг навбатдаги кўринишидир.

Шундай қилиб, Оқ уйнинг Женевадаги учрашувларда ўзаро манфаатли битимлардан қайсарлик билан бўйин товлаётганлиги ва ядро урушини эслатувчи машқларни ўтказаётганлиги уларнинг ҳақиқий мақсадини, яъни ҳалокатли ядровий тўқнашув йўлидан кетаётганлигини кўрсатиб турибди. Бу сиёсат ва йўл планета тинчлиги ва халқлар хавфсизлиги учун жиддий таҳдиддир. Ана шунинг учун ҳам Вашингтоннинг бу сиёсати халқлар томонидан кескин қораланмоқда ва фош қилинмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Юрий Владимирович Андропов КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумида сўзлаган нутқида таъкидлаганидек, «Бу сиёсат империалистларга муваффақият келтирмайди, албатта, бироқ авантюризм руҳидаги бу сиёсат инсоният учун жуда хатарлидир. Шу сабабли халқлар бу сиёсатга қудратли қаршилик қилмоқдалар, бу қаршилик ҳаракати шубҳасиз, кучайиб бораверади».

Халқлар хавфсизлиги ва планетамиз тинчлигига таҳдид солаётган хатарли иғвогарлик машқларига чек қўйилсин! Халқлар ва тинчлик манфаатлари шуни талаб қилади.

Т. СОЛИЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг халқаро шарҳловчиси.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

✦ ҚОҲИРА. Миср саҳроларида чучук сувнинг янги манбаларини қидириб юрган гидрогеологлар мамлакатнинг шимоли-ғарбидаги Сива воҳаси яқинида катта ер ости кўлини аниқладилар. Мутахассисларнинг фикрича, сув омбори 84 квадрат километр майдонни эгаллайди ва узунлиги 20 километрдан ошади. Ундаги сув запаслари 100 минг феддан (бир феддан 0,42 гектарга тенг) ерни ўзлаштириш ва бу ерларда 40 йил давомида қишлоқ хўжалик экинлари етиштириш учун етади. Шу ҳақдаги хабарни босиб чиқарган «Ал-Аҳром» газетаси Сива воҳасини ривожлантириш ва бу ерда аграр комплекс барпо этиш планини ишлаб чиқилганини таъкидлайди.

қобилов), «Қабул соатлари» (Эркин Самандаров) асарларида турли хил услуб ва ифодалар асосида бўлса-да, фаолият кишисининг поэтик образлари яратилган. Бу икки достон қаҳрамонлари фаол, жонкуяр раҳбарлар. Қаҳрамонлар бошидан кечирган ҳаётий воқеалар поэтик лавҳаларда кўрсатилади.

Аммо шеъриятимизда дабдабозлик, ҳаётни ялтироқ мисраларда бежаб ифодалаш, баёнчилик сингари қусурлар ҳали ҳам бошқачароқ шаклларда намоён бўлмоқда.

Айниқса, қишлоқ меҳнаткашлари, пахтакорлар ҳақидаги айрим шеърларда ҳаммага аён жўн гаплар қофияга солинган ҳолда ифода этилмоқдаки, шеъриятимиз муайян бир юксалишга эришган бугунги кунда бундай «асар»лар жуда ғариб ва ночор туюлади.

Масалан, қатор шеърий тўпламлар муаллифи Анвар Ҳожинининг «Бахтимсан» шеъри билан танишган ўқувчи дил чанқоғини қондира олмайди, яъни неча қўшиқ ва шеърларда айтилган фикрнинг бу шоирга хос «қайд»ига дуч келади:

Пахтакорнинг қўли
баланд бу замон,
Йилдан-йилга ошаверар
зўр довон.
Яна ҳам бўй чўзар кўк
сари хирмон,
Олтиним, ёлқиним, сен
билан ҳурман,
Пахтамсан, бахтимсан,
тожу тахтимсан.

Шеър равон, силлиқ ўқилади. Ва, биз биламиз, бу замон пахтакорнинг қўли бежиз баланд эмас. У ўз-ўзидан йилдан-йилга зўр довон ошаётгани йўқ. Тенгсиз меҳнат ва манглай тери билан қўлга киритилаётган бу ютуқ шоир томонидан муносиб эмас, балки риторик тарзда, жўнгина, ҳатто юзаки ифодаланяпти, холос.

Айрим талантли ёш шоирларимиз эса, шаклий янгиликлар топишга, охорли ифодалар излашга берилиб кетиб, иккинчи бир муҳим нарса — шеърда долзарб замонавий мазмун бўлиши лозимлигини баъзан унутиб қўймоқдалар. Ҳозирги етук шоирларимизнинг эса, замонавий мавзуларни фавқулодда юксакликка кўтариб, баланд пафосда куйлашларига эҳтиёж туғилмоқда.

ШЕЪРИЯТГА ИСТЕЪДОДЛИ ЁШЛАР кўп кириб келмоқда. Уларнинг келажаги кишида катта умидлар туғдиради. Лекин айрим ёш шоирлар бир-икки тўплам чиқариб, маълум муваффақиятларни қўлга киритгач, замоннинг ва халқнинг орзу-умидларини янада юксак оҳангларда куйлаш ўрнига, ўзининг адабиётдаги ўрнини белгилаб беришга, шеърларида бу ҳақда нокамтарона «эътирофлар» қилишгача бориб етишяпти. Истеъдодли шоир Усмон Азимовнинг «Ғафур Ғулом ҳақида ҳужжатли фантазия» шеърининг бош қисми жуда яхши ёзилган. Аммо шеърнинг хотима қисми кишини ажаблантиради. У. Азимов хаёл қилишича, гўё Ғафур Ғулом охирги кезларда: «Табиат, ўзбекка шоир қил ато», дея ўзига муносиб ўринбосар сўрайди. Ва, шеър шундай якунланади:

Мен бир бола эдим —
ўн олти ёшда,
Бу даъват маъносин
қайда чақмоғим.
Ғафурнинг дўпписин
қўндириб бошга
Қаршидан чақнади шеър-
чақмоғи.
Демак, савол сизга
Абдулла Ориф!
Зилзила тинчиди,
кўнглингиз тўқми?
Кўксимни бир вулқон
бормоқда ёриб,
Менга айтадиган
гапингиз йўқми?

Хўш, шоир нима демоқчи?! Усмоннинг назарида Ғ. Ғулом даъватидан сўнг гўё шеърият майдонида унинг «дўпписини қўндириб» пайдо бўлган Абдулла Орипов эди. Бугунги кунда эса, ўринбосарликка муносиб даъвогар менман, демоқчи шекилли у! Ҳолбуки, бу даъво исбот-талаб; шу билан бирга нокамтарлик эмасми?! Афсуски, бундай хусусият Усмонга тенгдош бошқа ижодкорларда ҳам кўзга ташланмоқда.

Ёш адибларимизда камтарлик ҳисси, халққа ва адабиётга ҳурмат ҳисси ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ бўлса, фойдадан холи бўлмайди...

Дарвоқе, замонавий мавзу илҳом манбаи бўлиб келган ва шундай бўлиб қолади.

Партия ва ҳукуматимиз, халқимиз бошқа соҳа кишилари қатори ижод аҳлидан ҳам инсонни ҳар томонлама гармоник ривожлантириш, уларнинг маънавий оламини бойитишда яқиндан кўмаклашишни талаб этмоқда. Халқнинг, замондошларимизнинг янада актив ва мазмунли умр кечиришини истаган ҳар бир ижодкор бу талабга ўзининг етук ва баркамол асарлари билан жавоб бериши керак.

Умарали НОРМАТОВ,
филология фанлари доктори.
Ботир НОРБОЕВ,
филология фанлари кандидати.

ЯНГИЛИКЛАР 83

ШОИРГА БЮСТ ЎРНАТИЛДИ

Чортоқ районидаги боғдорчилик ва узумчиликка ихтисослашган Ҳамид Олимжон номли совхоз райондаги энг кенжа хўжаликлардан бири. Адирлар бағрида бунёд этилаётган совхоз маркази — Гулшан шаҳарчасининг қурилиши бошланганига тўққиз йил бўлди. Шаҳарча йил сайин чирой очиб, кўркамлашиб бормоқда.

90 ўринли болалар боғчаси, 625 ўринли ўрта мактаб биноси, совхознинг янги идораси, ёзги кинотеатр, 100 номерли автомат-телефон станцияси, алоқа бўлими меҳнаткашлар хизматида.

Яқинда совхоз марказида бахт ва шодлик куйчиси Ҳамид Олимжоннинг бронза бюсти ўрнатилди.

А. ОРТИҚОВ.

ЙЎЛОВЧИЛАР ХИЗМАТИДА

Дўстлик автостанцияси коллективи шу йилнинг олти ойлик планини муддатидан илгари ошириб бажарди. Улар бунга йўловчиларга хизмат кўрсатишни тубдан яхшилаш туфайли эришдилар. Станция биноси озода, атрофи манзарали дарахтлар билан ўралгани учун худди оромгоҳлардек кўринади.

Автостанция орқали 15 маршрутда автобуслар қатнайди. Станция бир кунда 800-1000 йўловчига хизмат кўрсатади. Бу ерда она ва болалар хонаси, кутиш зали, буфет, суратхона, аэрокасса, сув будкалари ишлаб турибди.

— Яқинда, — дейди автостанция бошлиғи Акавой Дадаев, — райондаги Қосим Раҳимов номли ва қўшни Арнасой районининг Юлиус Фучик номли совхозларга ҳам янги маршрутлар очилди. Келес, Красногвардейск, Самарқанд, Гулистон автомобиль транспорт корхоналари яхши ишламоқда. Улар ҳамиша автобусларни графикда белгиланган вақтда юбориб, йўловчиларга хизмат кўрсатишни кўнгилдагидек йўлга қўйишимизни таъминламоқдалар.

Т. УНАБОЕВ.

ОРОМБАХШ ТАРОНАЛАР

САНЪАТ МУХЛИСЛАРИ, СИЗЛАР УЧУН!

Кундалик унумли меҳнатдан сўнг яхши ҳордиқ чиқаришга нима етсин. Ана шундай дам олиш пайтларида кишига биринчи навбатда оромбахш куй ва қўшиқлар «хизмат» қилади. Шу боисдан халқимизнинг грампластинкаларга бўлган эҳтиёжи, талаби катта. Негаки, радио ва телевизордан исталган вақтда исталган куй ва қўшиқни тинглаб, эшитиб бўлмайди. Грампластинка эса, бундай эҳтиёжни исталган вақтингизда «бажаришга қодир».

Мана, қўлимизда бир даста грампластинка. Уларга халқимизнинг энг севимли куй ва қўшиқлари ёзилган. Ажойиб ижрочилиги билан танилган хонанда ва созандалар томонидан ижро этилган бу асарлар улуғвор ва ҳаётбахш меҳнатни, юксак инсоний хислатларни, она-Ватанга муҳаббатни, соф севгини, энг муҳими, чинакам эзгуликни тараннум этади. Айни вақтда халқимизнинг асрлар оша янграб келаётган нодир куйлари танбур, сато, дутор, чанг ва найда ижро этилади.

Масалан, «Ўзбек халқи музика меросидан» туркумида чиқарилаётган бир туркум пластинкаларда танбур ва сато садолари ёзилган. Бу ноёб асарларни Турғун Алиматов, Рихси Ражабий, Маъруфжон Тошпўлатов, Абдумутал Абдуллаев каби таниқли созандалар ижро этган. Санъат мухлислари А. Абдуллаев томонидан ижро этиладиган «Гиря-3», «Чоргоҳ-3» куйларини кўп бор тинглаганлар, энди бу тароналарни бемалол истаган вақтларида такрор-такрор эшитишлари, завқ олишлари мумкин.

Иккинчи бир туркум грампластинкаларда А. Ҳамидов, З. Каримова, М. Олтиев, С. Тўхтаев, Ф. Раупов, Қ. Мадраҳимовларнинг дутор куйлари ёзилган бўлса, учинчи туркум грампластинкаларда Ғ. Тошматов, К. Жабборов, И. Тўраев, А. Исмоилов каби созандаларнинг ғижжакда ижро этган машҳур тароналари янграйди. Халқ чолғу асбоблари ижрочиларининг республика конкурслари лауреати Тоҳир Собировнинг чангда чалган энг яхши асарлари ҳам пластинка қилиб чиқарилди.

«Ўзбек халқи музика меросидан» туркумида чиқарилаётган грампластинкалар республикамиз музика маданиятининг ривожланиши ва унинг атоқли намояндалари ижоди ҳақида ҳам ҳикоя қилади. Бу ўринда санъатшунослик доктори Файзулла Кароматовнинг мақола ва изоҳларини алоҳида таъкидлаш керак.

Санъат мухлислари учун яна бир катта янгилик ҳақида. Гап шундаки, «Санъат арбоблари» номи билан ижодий портретлар ёзилган грампластинкалар чиқарилмоқда. Бу пластинкаларда аввал санъаткорнинг ижоди ҳақида сўз юритилади, сўнг у қатнашган энг яхши асарлардан парчалар, монологлар ижро этилади. Айни кунларда магазинларда Сора Эшонтўраева, Шукур Бурхонов, Наби Раҳимов, Раззоқ Ҳамроев, Зикир Муҳаммаджонов каби машҳур актриса ва актёрларнинг «Ижодий портрет»и ёзилган пластинкалар мавжуд. Бу грампластинкалардаги кириш сўзларини театршунос Баҳриддин Насриддинов ёзган бўлса, санъаткор ҳақидаги ҳикояларни таниқли артистлар ўқишган. Биз истардикки, Тошкент грампластинкалар заводи Аброр Ҳидоятов, Олим Хўжаев, Обид Жалилов сингари машҳур санъаткорларнинг «Ижодий портрет»ларини ҳам иложи борича тезроқ чиқарса. Негаки, мухлислардан деярли ҳар куни талабномалар эшитиб турибмиз.

«Ҳозирги замон ўзбек поэзияси» туркумида чиқарилаётган грампластинкалар ҳам тобора кўпаймоқда. Куни кеча Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреатлари Гулчеҳра Жўраева, Ҳалима Худойбердиеваларнинг энг яхши шеърлари ёзилган пластинкаларни олдик. Шоираларимиз ўзларининг машҳур асарларини ғоятда чиройли ўқишган.

Мухлислар Ўзбекистон ССР халқ артисти Камолиддин Раҳимовнинг «Булбул», Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Хайрулла Лутфуллаевнинг «Гулсанам», хонанда Қобилжон Юсуповнинг «Гулдаста тутинг», Меҳри Абдуллаеванинг «Ўзбек халқ қўшиқлари» пластинкаларини сотиб олишлари мумкин. Бу грампластинкаларда халқимиз томонидан катта қизиқиш билан тингланадиган машҳур қўшиқлар ёзилган.

Умуман, халқимизнинг кўнгилдагидек маданий ҳордиқ чиқаришига кўмаклашадиган, уни завқлантирадиган, энг муҳими, бой бадиий маданиятимиз хазинасидан баҳраманд этадиган бундай грампластинкалар магазинларимизга тез-тез келиб турибди. Уларни сотиб олишга ошиқинг, дўстлар!

М. ФОЗИЛХЎЖАЕВА,
Ўзбекистон Грампластинкалар уйининг директори.

ЎЛКАМИЗ НОЗ-НЕЪМАТЛАРИ

НАМАНГАН ЎРИГИ

Наманган боғларида бўлганмисиз, гилосу шафтоли, жононқи олмасидан татиб кўрганмисиз? Чиллаки узум, анор, анжирни айтмайсизми? Айни вақтда наманганликлар қандак ўрик, оқ ўриклари билан ҳам фахрланишади.

Наманган районидаги Тельман номли колхоз сабзавот етиштиришга ихтисослаштирилган. Колхозда мевачилик ҳам етакчи тармоқ. Колхоз боғбонлари эл дастурхонини мева билан маъмур қилишга катта ҳисса қўшмоқдалар.

— Бригадамиз аъзолари бу йил минг тонна сабзавот, 20 тонна мева сотиш мажбуриятини олишган. Албатта, сўзимиз устидан чиқамиз. Ҳозир боғларда пешана тери эвазига етиштирилган ҳосилни териб олиш уюшқоқлик билан давом эттириляпти, — дейди бригада бошлиғи Б. Худойназаров. — Маҳсулотни саралаб теряпмиз. Мақсадимиз меҳнаткашлар дастурхонига фақат юқори сифатли ноз-неъмат етказиб беришдир. Суратда: боғда иш вақти, олдинги планда бригада етакчиси Б. Худойназаров ёш боғбон М. Холматова билан ўрикни саралашяпти.

Ҳ. Ҳайдаров фотоси. (ЎзТАГ).

Хўжасизликка барҳам берайлик!

БЕБОШ МАШИНАЛАР

Меҳнатга ҳалол, онгли муносабат социалистик турмуш тарзимизнинг асосидир. Қаерда кишилар ўз бурчларини ҳалоллик билан адо этсалар, ўша ерда муваффақиятга эришилаверади. Меҳнатга ҳалол ва онгли муносабат қарор топган жойда ички тартиб-интизомга ҳам қатъий риоя қилинади. Давлат мулкини авайлаб асрашга ҳаракат қилинади.

Бироқ, айрим жойларда тартиб-интизомни мустаҳкамлашга етарли эътибор берилмаяпти. Бу эса текинхўрлик, социалистик мулкни ўғирлаш ёки уни сақлашга бефарқ қараш каби социалистик турмуш тарзимизга зид бўлган хатти-ҳаракатларнинг содир бўлишига олиб келмоқда.

Сурхондарё бозорларида ишониб топшириб қўйилган давлат мулкига муносабат бунга яққол мисол бўла олади. Область савдо бошқармаси ихтиёридаги бозорларга 25 та юк машинаси бириктиб қўйилган. Бу машиналар асосан аҳолига хизмат қилиши керак. Масалан, шартнома асосида колхозчиларнинг сотадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини бозорга келтириб бериши, харид қилинган молларни етказиб бериши керак. Текшириш натижасида бу транспорт воситаларидан фойдаланишда ҳеч қандай тартиб йўқлиги маълум бўлди. Аввало шуни айтиш керакки, автотранспортда бажариладиган иш планини колхоз бозорларининг директорлари ўз ҳолича белгилаб беришади. Ҳар бир ҳайдовчи кассага ҳар ойда белгиланган миқдордаги пулни келтириб берса бас. Машинадан қандай фойдаланиш эса тўла равишда ҳайдовчининг ихтиёрига боғлиқ.

Яна шуниси қизиқки, бозорларга бириктиб қўйилган бу транспорт воситаларига ёнилғи ва мойлаш материаллари, эҳтиёт қисмлар ажратилмаган. Ёнилғи топиш ҳам, машинани тузатиш учун эҳтиёт қисмлар топиш ҳам ҳайдовчининг зиммасига юклатиб қўйилган. Хуллас, давлат машиналари бозорларга ўрнашиб олган олғир ҳайдовчилар қўлига топшириб қўйилганки, улар ҳар ойда 400 сўмдан 550 сўмгача келтириб берсалар бас. Бошқа вақтда бу машиналар нима иш қилиши, қаерга бориши билан ҳеч кимнинг иши йўқ.

Бозор дирекцияларидаги бепарволик, ўзбошимчалик, хўжасизлик шу даражага бориб етганки, ҳайдовчиларга йўл варақалари олдиндан бериб қўйилади. Ҳайдовчилар эса уни ўзлари хоҳлаганча тўлдиравера дилар. Ҳатто, айрим ҳайдовчиларда шаҳарлараро юк ташиш ҳуқуқини берадиган йўл варақаси борлиги ҳам аниқланди. Ҳайдовчи А. Кенжаевдан ана шундай йўл варақаси олиб қўйилди. Текшириш вақтида ҳайдовчи Ф. Рамазонов эса 2 та тўлдирилмаган ва 20 та турли номерсиз йўл варақаларини кўрсатди.

Денов колхоз бозори маъмурияти шу йилнинг биринчи кварталида 7 та машинага 171 та йўл варақасини тўлдириб берган. Лекин апрель ойининг охиригача бу йўл варақаларидан биортаси ҳам бозор дирекциясига қайтарилмаган. Ана шу фактдан кўриниб турибдики, йўл варақалари расмият учунгина ёзиб берилади. Ҳайдовчиларнинг иши мутлақо контрол қилинмайди. Ҳисоб-китоб ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Қумқўрғон колхоз бозорида штат бўйича 6 ҳайдовчи, 1 та тракторчи ва 1 механик хизмат қилиши керак. Аммо, бозор директори И. Маматмуродовнинг буйруғи билан яна қўшимча равишда 3 та машинадан фойдаланилмоқда. Ҳатто, директор учун ГАЗ-69-А енгил автомашинаси ажратиб қўйилган. Душанба шаҳридан сотиб олинган бу машина давлат автомобиль инспекциясидан рўйхатдан ҳам ўтказилмаган.

Бу ердаги бетартиблик шу қадар авж олганки, ҳатто ҳайдовчиларнинг меҳнат дафтарчаларида улар ишга қабул қилинганлиги ёзиб ҳам қўйилмаган, шахсий варақалар тўлдирилмаган.

Сурхондарё область савдо бошқармаси бозорлар ихтиёридаги автомашиналардан фойдаланишни контрол қилмаганлиги оқибатида ўзбошимчалик билан юк ташиш, давлат машинасидан шахсий бойлик орттириш мақсадида фойдаланиш ҳоллари юз беряпти. Чунончи, 90—26 СДЕ номерли ЗИЛ—130 маркали машина ҳайдовчиси Х. Турсунов сохта ҳужжатлар билан Хоразм область территориясида 2,5 тонна карам олиб кетаётганда ГАИ ходимлари томонидан ушланди. Текшириш ўтказилган вақтда айрим автомашиналарнинг қаердалигини аниқлаш ҳам мумкин бўлмади.

Техника кўриги ўтказилганда, ҳайдовчилар ўзбошимчалик билан машиналарни қайта жиҳозлаганликлари маълум бўлди. 2 та автомашинанинг кузови баланд қилиб қайта ясалган бўлса, 2 та автомашинага узоқ масофаларга қатнаш учун қўшимча бензин баки ўрнатилган. 9 та машинанинг двигателлари алмаштирилган.

Бундай ўзбошимчаликларга асосий сабаб колхоз бозорларига бириктиб қўйилган машиналар ва уларнинг ҳайдовчилари иши устидан контролнинг йўқлигидир. Область савдо бошқармасининг бошлиғи Ч. Жумаевнинг ёзишича, «Транспортдан фойдаланиш тўғрисида қоида ҳам йўқ, автотранспортнинг қандай ишлаши жойларнинг ўзида хизмат ҳақига қараб белгиланади.

Автотранспорт область территориясида ишлаши, бозорларга қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташиб келтириш билан шуғулланиши керак. Область план комиссияси бу автомашиналарга ёнилғи ва мойлаш материаллари ҳамда зарур эҳтиёт қисмлар учун фонд ажратган эмас».

Кўриниб турибдики, бу автомашиналар олғир шофёрларга бериб қўйилган. Улар машиналардан ўзлари хоҳлаганча фойдаланмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми янги инсонни тарбиялаб вояга етказиш вазифасини ичкиликбозликка, безориликка ва текинхўрликка, чайқовчиликка ва социалистик мулкни ўғирлашга, порахўрликка ва юлғичликка қарши жуда зўр ғайрат билан курашишдан ажратиб бўлмаслигини алоҳида таъкидлади. Ҳаётимиздаги салбий ҳодисаларни бартараф этиш учун кишилар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш билан бирга иқтисодий, ташкилий ва ҳуқуқий тартибдаги чора-тадбирлар ҳам кўрилиши керак. Область савдо бошқармаси раҳбарларига КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг ана шу талабларини эслатиб қўймоқчимиз.

Н. РЎЗИМУРОДОВ,
Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги Давлат автомобиль инспекцияси бошқармасининг бошлиғи, милиция полковниги.

СПАРТАКИАДА ОДИМЛАРИ

✦ **ЗАМОНАВИЙ БЕШКУРАШ.** Бир неча кун давом этган мусобақада Тожикистон терма командаси чемпион номига сазовор бўлди. Спортнинг айрим турлари бўйича ўтказилган мусобақада ҳам тожикистонлик чавандозлар маҳорат кўрсатишди. Республикамиз вакиллари сузиш бўйича фахрли иккинчи ўринни эгаллашди. Спортчиларимиз умумкоманда ҳисобида ўн биринчи ўринни олиб, 16 очко келтиришди.

✦ **ВЕЛОПОЙГА.** 135 километрли еттинчи босқичда фарғоналик Сергей Волостних маррада иккинчи бўлди. Мазкур босқичда республикамиз пойгачилари команда ҳисобида учинчи ўринни эгаллашган бўлса-да, умуман 10-ўринда боришмоқда.

✦ **ҚЎЛ ТЎПИ.** Вильнюс ва Каунас шаҳарларида бошланган мусобақани йигитларимиз муваффақиятли ўтказишмоқда. Улар Туркманистон (30:15), ҳамда Латвия (21:21) коллективлари билан учрашиб, қимматли уч очко тўплашди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МАДАНИЯТ ИНСТИТУТИ
1983—84 ўқув йили учун
КУНДУЗГИ БЎЛИМЛАРНИНГ 1 КУРСИГА
қуйидаги ихтисослар бўйича

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кутубхонашунослик факультети: оммавий кутубхоналарнинг кутубхоначилари ва библиографлари, болалар, техника адабиётлари кутубхонашунослиги ва библиографияси бўйича олий малакали мутахассислар тайёрлайди.

Маданий-оқартув ишлари факультети: клуб ишларининг ташкилотчиси — методисти, ҳаваскорлик театр коллективининг раҳбари, ҳаваскорлик ашула ва рақс коллективининг раҳбари, ҳаваскорлик хор коллективининг раҳбари, халқ чолғу асбоблари оркестрининг раҳбари, ҳаваскорлик рақс коллективининг раҳбари, пуфлаб чалинадиган асбоблар оркестрининг раҳбари, оммавий байрамлар ташкилотчиси.

НАМАНГАН ФАКУЛЬТЕТИ

Кутубхонашунослик бўлими: оммавий кутубхоналарнинг кутубхоначилари ва библиографлари, болалар адабиёти кутубхонашунослиги ва библиографияси.

Маданий-оқартув бўлими: клуб ишларининг ташкилотчи-методисти, ҳаваскорлик театр коллективининг раҳбари.

Кундузги бўлимда ўқиш — 4 йил.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонларини топширадилар: ихтисослик бўйича (маданий-оқартув факультетига кирувчилар учун), она тили ва адабиёт (ёзма ва оғзаки), СССР тарихи (оғзаки), чет тили (кутубхонашунослик факультетига кирувчилар учун).

Маданий-оқартув факультетига кирувчилар учун мутахассислик бўйича имтиҳон икки бўлимдан коллоквиум (махсус суҳбат) ва ихтисосдан имтиҳон (амалий вазифаларни ҳал этиш ва ижро қилиш)дан иборат бўлади.

КОЛЛОКВИУМ

Коллоквиумда абитуриентнинг сиёсий ва умуммаданий савияси, унинг Коммунистик партия фаолияти ва сиёсатидан, санъат ва адабиёт масалаларидан хабардорлиги, клуб ишларининг асосий шакл ва методларини билиши аниқланади.

ИХТИСОСЛИК БЎЙИЧА ИМТИҲОН

Клуб ишларининг ташкилотчи — методисти ихтисослигига кирувчилар маданият муассасалари, жамоат ташкилотларидан бирида иш тажрибасига эга бўлиши керак. Абитурентлар клубда ташкил қилинган бирор тадбирга ёзма тақриз ёки байрам сценарийсини ёзма равишда топширишлари лозим. Бундан ташқари, ашула айтиш ва рақсга тушиши, бирор музика асбобини чалиши, клубда турли суҳбатлар ўтказишни ва оммавий ўйинлар ташкил қилишни, афиша ва таклиф билетининг эскизини чизишни, маълум санага концерт программасини тузишни билишлари ҳамда кўрсатишлари шарт.

Ҳаваскорлик театр коллективининг раҳбари ихтисослигига драматик тўгарак ва ҳаваскорлик театрларида иш малакасига зарурий ижодий лаёқатга эга бўлган, театр ва драматургия масалаларидан хабардор бўлган кишилар қабул қилинади. Абитуриентлар драматик асарнинг режиссёрлик таҳлилини ёзма равишда топширишлари керак. Имтиҳон вақтида улар импровизацион этюд бажаришлари, монолог, ҳикоя, масал ва шеър беришлари лозим.

Ҳаваскорлик хор коллективининг раҳбари ихтисослигига кирувчилар музика соҳасида зарур тайёргарликка эга бўлишлари лозим.

Ҳаваскорлик хор коллективининг раҳбари ихтисослигига кирувчилар музика соҳасида зарур тайргарликка эга бўлишлари лозим. Улар ўзи тайёрлаган музика программаси асосида ашула айтиш ва дирижёрлик қилиши, фортепъянода музика асарларини чалиши, сольфеджиодан (оғзаки) синовдан ўтишлари керак.

Ҳаваскорлик халқ чолғу асбоблари оркестрининг раҳбари, ҳаваскорлик ашула ва рақс коллективларининг раҳбари, ҳаваскорлик духовой оркестрининг раҳбари ихтисослигига кирувчилар музика соҳасида зарур тайёргарликка эга бўлишлари лозим. Улар ўз мутахассислиги бўйича танланган музика асбобида программа ижро этиши, дирижёрлик қилиши ва ижро этилган асарни таҳлил қилиши, фортепьянода музика асари чалиши сольфеджиодан (оғзаки) синовдан ўтишлари керак.

Ҳаваскорлик рақс коллективининг раҳбари мутахассислигига — рақс тушиш лаёқатига эга бўлган, бадиий ҳаваскорликда фаол қатнашган кишилар қабул қилинади. Абитуриентлар классик ёки халқ ўйинларини ижро этиши, топширилган темага рақс қўйиши ва уни таҳлил қилиб бериши лозим.

Аризалар кундузги бўлимга 31 июлгача қабул қилинади.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ: кундузги бўлимда 1—20 август кунлари ўтказилади.

Институтга кирувчилар институт ректори номига ёзилган ариза билан қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: ўрта маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асли), хизмат жойидан характеристика, меҳнат (колхоз) дафтарчасидан кўчирма, медицина справкаси (286-форма, 3х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат (бош кийимсиз).

Паспорт ва ҳарбий хизматга алоқадорлиги ҳақидаги ҳужжат шахсан кўрсатилади.

Институт адреси: 700164, Тошкент шаҳри, 164, Височовольтний массиви, 3-сектор, 127 «а»-уй (4, 17, 19-автобуслар; 13, 22-трамвайларнинг «Маданият институти» бекати). Телефонлар: 62-03-23, 62-38-33, 62-28-07.

Театр

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 15/VII да **Дилафрузга тўрт ошиқ.**

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
МИКРОБИОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ
экология ва сув ўсимликлари физиологияси лабораториясининг мудири (фан доктори ёки кандидати) вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 21 июлгача.

Ариза ва ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700143, Тошкент шаҳри, 143 алоқа бўлими, Академиклар шаҳарчаси.

Ўзбекистон ССР Геология министрлиги
«Ўзбекгидрогеология» ишлаб чиқариш бирлашмасининг
«ГИДРОИНГЕО»
Гидрогеология ва инженерлик геологияси институти вакант вазифага

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

гидрогеофизик ва гидрогеохимик методлар ва техника бўлимининг **лабораторияси катта илмий ходими.**

Конкурс муддати — 1 августгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700041, Тошкент шаҳри, Морозов кўчаси, 64-уй.

Тошкент Давлат университети юридик факультетининг коллективи совет маъмурий ва молия ҳуқуқи кафедрасининг доценти А. О. Раҳимовага отаси

Обид ОРИПОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Телевидение

15 ИЮЛЬ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время 9.40 — Концерт. 10.10 — Ҳужжатли фильм. 10.50 — Концерт. 11.20 — Сеҳрли доира. Бадиий фильм. 2-серия. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Концерт. 17.00 — Ерда, самода ва денгизда. 17.30 — Москва ва москваликлар. 18.00 — Инсон — ер хўжайини. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Хатларингиз асосида. Концерт. 20.15 — Шоирлар Маяковский ҳақида. 21.30 —Время. 22.05 — Музикали фильм. 23.10 — Дунё воқеалари. 23.25 — Ҳужжатли фильм.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Нариги қирғоқдаги пристань. Бадиий фильм. 10.20 — Қизил галстук ҳақида сўз. 11.05 — Ҳужжатли фильм. 11.25 — Инглиз тили. 11.55 — Қўшиқларимиз чўл узра янграйди. 12.15 — Илмий-оммабоп фильмлар. 12.50 — Болалар учун бадиий фильм. 14.00 — Шахмат мактаби. 14.30 — Фильм-концерт. 15.10 — Биз Москвада дўстлашдик. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Камалак. 19.10 —Саёҳатчилар клуби. 20.10 — Илмий-оммабоп фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Концерт. 21.30—Время. 22.05 — Кутиш. Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Ҳужжатли фильм. 12.00 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 12.30 — Қизиқарли учрашувлар. 12.55 — Кўқон воқеаси. Бадиий фильм. 3-серия. 18.05 — Болалар учун фильм. 18.40 —Ёшлик. 19.10 — РСДРП II съездининг 80 йиллигига. 19.30 —Ахборот. 19.45 — Илҳом. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё воқеалари. 22.35 — «Оловли йўллар» сериялари давом этади. Кинокўрсатув. 23.55 —Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.30— Москва-I. 18.00 — Химия. 18.30 — Тошкентнинг 2000 йиллигига. 19.00 — Ҳужжатли фильмлар. 20.00 — Янгиликлар. 20.25 — Рекорд. Бадиий фильм. 21.30 — Москва-II.

16 ИЮЛЬ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ҳужжатли фильм. 10.00 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.30 — Спортлото. 10.40 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 11.10 — Ёзувчилар тинчлик учун курашда. 12.05 — Ёшлар адреслари. 12.35 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 12.55 — Ғолиблар. 14.25 — Камалак. 15.00 — Дунё воқеалари. 15.15 — Дўстларимиз чеҳраси. 16.00 — Мардлик қонунига биноан. 16.25 — Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 16.55— Мўъжизасиз-мўъжизалар. 18.00 — Концерт. 19.15 — Елканлар остидаги ўлим. Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 21.30—Время. 22.05 — Қўшиқ бизга ҳамиша ҳамроҳ. 00.10 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.30 — Тонгги почта. 10.00 — Ҳужжатли фильмлар. 10.30 — Концерт. 11.15— Излаш ва қутқариш: Альфа командаси. Бадиий фильм. 2 ва 3-қисмлар. 13.05 — Ҳужжатли фильм. 13.25 — Мўлжалга олиш бўйича мусобақалар. 13.50 — Музикали киоск. 14.20 — Эстетик тарбия. 14.50 — Ўзбекистон телевидениесининг программаси. 16.15 — Ҳаётга йўлланма. 17.05 — Фильм-концерт. 17.25 — Ҳужжатли фильм. 17.40—СССР халқлари VIII Ёзги Спартакиадасида. 18.10 — Ҳужжатли фильм. 19.10 — Халқаро обзор. 19.25 — Фестиваллар. Конкурслар. Концертлар. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.05 — Бемаҳал келган одам. 23.40 — СССР халқлари VIII ёзги Спартакиадасида.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Телеминиатюралар. 10.55 — Мультфильм. 11.15 — Светофор. 12.15 —Ўз ихтиёри билан. Бадиий фильм. 13.25 — Иккинчи истеъдод. 14.10 — Ўзбек шоирларининг янги таржималари. 14.30 — Буни ҳамма билиши ва удлаши керак. 18.05 —Мультфильмлар. 18.30 — Тенгдош. 19.00 — Сиҳат-саломатлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 —Манзарали фильм. 20.00 — Ўзбекистон давлат санъат музейи заллари бўйлаб. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Шанба тароналари. 21.30 — Время. 22.05 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 22.25 — Оталар сўзи — ақлнинг кўзи. 23.25 — Футбол чорраҳаларида.

18.00 — Тожикистон телевидениесининг программаси.

Радио

15 ИЮЛЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Классик қўшиқлардан концерт. 9.30 — Совет Ўзбекистони, одамлар ишлар ва режалар. 11.15 — М. Ашрафий асарларидан концерт. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 —Табаррук замин. 19.25 — Ёшлик. 21.15 — Қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига биноан концерт. 22.30 — Бугун радиотеатрда.

БИЗНИНГ АДРЕС:
700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР